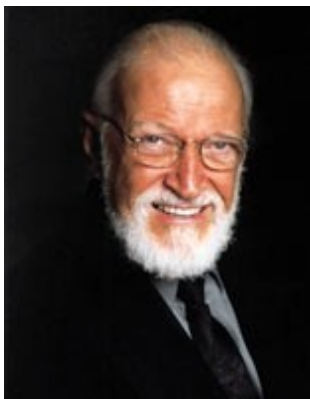

ГЛАД ЗА РАЗБИРАНЕ

от Калвин Милър

превод от английски: Димитър Працинков
1999

Информация за Калвин Милър

Калвин Милър, 1936-2012, американски баптистки пастор, доктор по богословие, през 1966 основал баптистката църква Westside Church в Омаха, Небраска, САЩ и служил в нея в продължение на 25 години. През този период членовете на църквата пораснали от 10 до 2500 души. Женен, две деца, професор в семинария в Форт Уърт, Тексас и после – в Бирмингам, Алабама. Написал е повече от 40 книги. Вярвал е в първостепенната важност на евангелизацията. Бил е активен лектор и участник в обсъждането на важните въпроси на ежедневния живот. Висока оценка за дейността му са дали Макс Лукадо, Филип Янси и др.

Съдържание

Увод	Разум и вяра - двама борещи се помежду си братя	2
Глава 1.	Дали Христос е само дърводелец?	3
Глава 2.	Срещу абсурда	7
Глава 3.	За какво става въпрос?	11
Глава 4.	Ученик на Христос	15
Глава 5.	Фактите и истината	19
Глава 6.	Смисъл в чудесата	22
Глава 7.	Чудото на живота	25
Глава 8.	Христос - Изцелителят	27
Глава 9.	Другото царство	30
Глава 10.	За тайнството и лудостта	34

Увод

Разум и вяра - двама борещи се помежду си братя

“И така аз продължавам да вървя, без да знам накъде и ако мога не бих спрял, защото предпочитам да вървя през нощта с Бога, вместо да вървя сам в светлия ден. (Мери Гарднер Брейнард)

Съмнявай се в моята святост, но признай моето безсмъртие. (Уилям Лойд Гарисон)

Разумът е циничен. Заядлив и хищен, той обкръжава вярата, триумфално се усмихва и се нуждае от нещо нелогично, което да го подхранва. **Разумът често гледа на вярата като на разпалено чувство, в което липсва всякаква мисъл.** Обикновено цинизмът е атакуващата страна във войната с вярата. Войнстващи

мислители от прочутите университети често поставят въпроси, които шокират вярващите. В последвалата вледеняваща тишина, изкуствата и науката продължават да нападат с важни и тежки аргументи. Поглещайки надменно към основните християнски вярвания, разумът пита с усмирена арогантност: "Това ли е всичко?"

От другата страна, вярата е изпълнена с оптимизъм. Любезна и изразяваща надежда, тя стои в ледените бури на съмнението и рядко е подходящо облечена за суровото време, на което трябва да издържи. **Вярата не се предава.** Тя се противопоставя смело на логиката, но се придвижва бавно. Третирана презрително от съмнението, тя се усмихва и сантиметър по сантиметър се придвижва напред.

Бореци се помежду си близнаци

Обаче разумът и вярата са близки роднини, може би братя. И двамата търсят смисъла на нещата, но са бореци се близнаци, които още от утробата на майка си се борят да си отнемат достойнствата. Те често се конкурират за последователи, предлагайки различни награди на онези, които решат да ги последват.

Разумът им предлага необорими аргументи и последната дума във всеки спор. **Вярата предлага топла тайнственост и скрит смисъл на онези, които са разочаровани от студените и трудни механични факти.** През последните 25 години на двайстия век вярващите станаха по-усърдни и смели. Най-накрая и те започнаха да отвърщат с някои въпроси отправяни към опонентите им. **Хората, които вярват, че са създадени от Бога настояват учените да престанат да предлагат практически недоказаните си теории като неопровержим закон.** Вярващите настояват за смислено обяснение за началото на живота. Християнските мислители изправят превитите се гърбове, изправят приведените си глави и ясно отстояват правата си да бъдат включени в сериозните обсъждания на проблемите на съвременното ни.

Вярващите хора мислят, а сериозните вярващи са и сериозни мислители. **Вярата и мисълта не са взаимно изключващи се неща.** Но все още вярващите не са добре посрещани в света на мислителите-атеисти. Изплуват стари опасения, които ни противопоставят, а учените-християни все още са считани за посредствени, на които не може да се вярва. Статии, филми, книги и театрални представления подсилват този стереотип. Интелигентните християни са преследвани от постоянното усещане, че религиозната вяра е остаряла и няма нищо общо с проблемите ни.

Да си последовател на Христос означава да защитаваш църквата му. Заради това ние си припомняме казаното в Мат. 16:18 че "*портите на ада няма да ѝ надделеят.*" С убеденост си спомняме думите на псалмиста от Псалм 14:1 и 53:1: "*Безумният рече в сърцето си: Няма Бог.*" Ние защитаваме, но сме изпълнени с тревога в присъствието на философите, защото се присвиваме пред тяхната арогантност и се чувстваме неподготвени да им отговорим. Вярата представлява същността и смисълът на живота, но вярващите са сериозно затруднени, когато трябва да убедят онези, които не вярват.

Глава 1

Дали Христос е само един дърводелец?

От векове се води спор дали Христос е върховната истина. Може ли да се счете, че само в него се заключава крайната ни цел? Този спор между вярващи и невярващи е възникнал още по времето, когато Исус е бил жив. В Лука 4:14-30 се описва спорът в синагогата в Назарет, но тогава той не е бил разрешен.

Дърводелец или Христос?

За съвременните хора самият спор може да им изглежда като буря в чаша вода. Това е обичаен еврейски спор, но междуособицата е била от най-голямо значение за евреите от Назарет. Обект на спора е млад равин, току-що ръкоположен от самият Бог. Тук са неговите връстници, които като деца са играли заедно с него. Пред тази аудитория човекът Исус се изправил да говори една истина, която ще звучи вечно. Христос се върнал в къщи, за да каже на онези, които го познават най-добре, че е Христос (Месия).

Чрез факта, че те са чули казаното от него, се изпълнило казаното в Исая 61:1-2. Слушателите се усъмнили в неговата декларация. Селяните, които обвинили Исус че лъже, не са считали, че неговото съобщение е абсурдно. **Всички те вярвали, че един ден Месията ще дойде.** По-скоро **гневът им е бил предизвикан от това, че го познават.** Селяните са познавали Исус твърде добре! **В Назарет ние се срещаме с тази ужасна склонност да принизяваме всичко, което е велико.** "Откъде накъде, та това е момчето на дърводелеца! Ние го гледахме как расте заедно с братята и сестрите си. Той е един от нас. В него няма нищо свръхестествено!"

Ние контролираме нещата, които не можем да разберем, като им придаваме контролируеми качества. Това, което са казали жителите на Назарет при този случай е следното: "**Тук** не може да се случи нещо,

което да има съдбоносно значение за света. Ние сме обикновени жители на едно обикновено населено място. Какво е това, което кара този неквалифициран работник да си мисли, че е нещо специално?" Но тълпата не е могла да си представи изумителната и необятна реалност, която е надвишавала възможностите им да я разберат. **Заради това те му поставили етикет, а поставянето на етикет е начин да се възприеме нещо като едно цяло, без да се познават съставните му части. Ние обичаме истината, но само ако е контролирани количества.**

Един жител на Калифорния може да си каже: "Аз познавам моста "Златните Врати"; аз пътувам по него два пъти ежедневно. Той има две мачти и две въжета. Винаги съм го знаел, че е такъв и следователно не би могъл да бъде направен по друг начин." Исус е бил познат в Назарет - колко е висок, какъв е цветът на очите му, мазолестите му ръце, тъмната му коса. Всички са познавали лицето и маниерите му. Немислимо било този толкова добре познат жител на селото да се изправи през една обичайна, нагорещена от слънцето събота и да каже: *"Духът на Господа е на Мене, защото Ме е помазал да благовестявам на сиромасите. Прати Ме да проглася освобождението на пленниците и прогледване на слепите, да пусна на свобода угнетените, да прославя благоприятната Господна година"* (Лука 4:18-19 и Исаия 61:1-2). "Не"- завикала тълпата - "ти си селският дърводелец, момчето на Йосиф. Разбира се, че ти си такъв и това е всичко!" Трудно е да наречеш Христос добре познатия ти дърводелец. Познавайки го добре, те го възприемали като Исус, синът на Йосиф, но не и като Син на Бога! Дърводелецът, но не и Христос! Протестирайки, че го познават добре, те доказвали, че въобще не го познават. *(Коментар: Никой не може да бъде признат от ближните си, че е пророк. Даже майката и братята на Исус не са вярвали в началото, че той е Христос – Мат.12:46-50; Марк 3:31-35, Лука 8:19-21. Д.Пр.)*

Търсенето на Бога с фенер

Жителите на Назарет, които са го считали само за един дърводелец, са си отишли преди векове. Те умрели, настоявайки че той е бил смъртен като тях самите. **Но всяко ново поколение е длъжно да се произнесе по този въпрос. Всеки, който чуе за него, трябва да реши на коя страна ще застане.** Нерон, Волтер и Бертран Ръсел избрали да вярват, че той е само един дърводелец. Павел, Августин и Майка Тереза го наричат Христос. Когато е налице горещ спор, хората нямат навика да се придържат към златната среда. По време на случката в Назарет никой не казал: "Може да е дърводелец, но може пък и да е Христос!" Всеки взел страна в спора. Това което е изненадващо, е догматизмът в лагера на твърдящите, че Исус е дърводелец. Човек би трябвало да очаква, че християните ще настояват, че Исус е Христос. Изненадващо е да се чуе циничното и страстно твърдение: "Това е само момчето на Йосиф!"

Всички те учили, живели и умирали, **само за да докажат, че Христос е просто един дърводелец.** Ако ги попитате, защо са толкова пристрастени към антиевангелизма си, те ще кажат, че тяхното вярване, че Исус е дърводелец, е само в интерес на просвещението, на интелектуалната честност и да напредъка на разума.

Когато битката започнала, привържениците на двете страни започнали да се сражават с различни оръжия. Християните донесли Библията, виденията, чутите думи и случките от живота, и казали на опонентите си: "А сега чуйте това."

Привържениците на твърдението, че Исус е само дърводелец донесли енциклопедии, калкулатори и справочници и отговаряли: "Как може да кажете такава нещо?" Те приличали на лудият от произведенията на Ницше, който през един слънчев ден отишъл на пазара, носейки запален фенер, който завирил във всяка тъмна дупка и викал: "Аз търся Бога! Аз търся Бога!" **Тъй като не можал да намери Бога, той стигнал до заключението, че Бог е умрял и църквите не са нищо повече от неговите гробове и надгробни могили.**

Подобно на него, при търсенето на истината привържениците на тази теория обикновено използват неподходящи инструменти. Не можете да откриете Бога, използвайки фенер и въже. Фактите се набират чрез опита - вие можете да използвате фенер за да ги осветите и въже, за да ги завържете, когато ги откриете. Християнството представлява реалност, която се е отпечатала дълбоко в мистерията. Нейната променяща се истина не може да бъде открита единствено от науката.

Християнството не е лишено от логика, но най-голямата му истина не може да се докаже само от логиката. Съществуват и други категории от голямо значение, които се изплъзват на логиката. Един мъж и една жена се обичат. Любовта им, въпреки че е реална, едва ли може да се нарече емпирична, т.е. почиваща на изследване чрез опити. **Любовта не е химическа, биологична, животинска, зеленчукова или минерална. Но въпреки това тя съществува.** Най-доброто, което романтичните поети могат да направят за нейното описание е да пеят проникновено: "Не знам защо те обичам по този начин, не знам защо, аз просто го правя." Привържениците на теорията, че Исус е дърводелец се влюбват, възприемайки с лекота загадката на любовната история, но яростно оспорват вярата. Християните възприемат вярата с радост. Те признават: "Не знам как съществуват вярата и каква е целта за нашето създаване, но знам че съществуват." Така както привържениците на теорията, че Исус не е Христос, трябва да обяснят същността на любовта, така и християните са длъжни да отговорят на въпросите, свързани с вярата.

В Йоан 6 евреите били недоволни, защото Исус току-що бил казал, че той е хлябът, който е дошъл от небето. Но скептиците питат: "*Не е ли това Исус, Йосифовият син, Чийто баща и майка познаваме? Как казва Той сега: 'Аз съм слязъл от небето?'*" (Йоан 6:42). Действително, **малко преди това се било случило нещо велико, защото той току-що бил раздал хляб на хиляди хора, но не можело той да е Месията!** Противниците на християнството се объркали. Заключение им идва, след като са приложили всички методи за изследване. Струва им се, че християните не могат да вярват в нищо, защото не могат да защитят вярата си **по задоволителен за скептиците начин**. Логиката винаги има последната дума, **даже когато е празна**.

Разказ за вярата

Ако истината на християните няма смисъл, могат ли те някога да защитят реалността на една недоказуема истина? Най-добрият начин да се убедим за нещо, което е извън възможностите ни да го разберем, е да се позоваваме на опита си. Повечето християни чувстват, че от време на време е важно да споделят преживяванията си. **Преживяването е разказ за вярата**. **Ако преживяването е лично, това е най-динамичното доказателство, че вярващият притежава нещо**.

Спомнете ли си за романтичната любов? Да предположим, че един невярващ поиска някакви доказателства за една любовна история. Това, което не можем да защитим с помощта на науката, можем да го направим на база на собствения си опит. Ние казваме, че сме влюбени и че имаме всички симптоми за това. Изпитваме трепет, когато сме близо до определена личност, изпотяваме се, стомахът ни се свива от болка. Скептикът ще каже, че това може да са признаци за пневмония, но тези признаци не ни говорят нищо за любовта. Изпаднали в отчаяние, ние посочваме петното от червило по яката си или годежния пръстен и казваме: "Виж, това тук е доказателство." "Не", спори скептикът, "това са само доказателства на диамантените мини или на козметичната индустрия и следователно не доказват, че е налице състояние на влюбеност. Очевидно този човек е с ограничен ум, но все пак той е прав. **Най-добрият изход е да си пожелаем спорецията с нас да влюби**."

След като веднъж бъде уцелен от стрелите на Купидон, **логиката му ще се изпари** и така ще разбере, че любовта действително съществува. Разумно ли е да даваме доказателства в защита на любовта си? Псалмистът е защитил истината на основата на опита: "*Вкусете и виждете*" (Пс. 34:8). След като вече бил направил чудото с хлябовете, Исус казал, че той е хлябът, който е дошъл от небето. "*Аз съм хлябът на живота. Бащите ви ядоха маната в пустинята и все пак измряха. Тоя е хлябът, който слиза от небето, за да яде някой от него и да не умре. Аз съм живият хляб, който е слязъл от небето. Ако яде някой от тоя хляб, ще живее до века; да! и хлябът, който аз ще дам, е Моята плът, която аз ще дам за живота на света*" (Йоан 6:48-51). Колкото и неразумно да изглежда, онези, които са опитали хлябовете и рибата, е трябвало да опитат и вярата, за да разберат нейната реалност. Използвайки същата логика, Исус поканил една самарянка да опита водата на живота и да види, дали тя няма завинаги да задоволи жаждата ѝ (Йоан 4:14). **Житейският опит може да се окаже страховит противник даже за твърдолинейните циници**. В Йоан 9 е описано излекуването на един слепец по рождение. Това предизвикало спор между старейшините. Те се съмнявали в Исус, но са били принудени да признаят, че човекът е прогледнал. Слепецът е бил много по-ентусиазиран отколкото критиците на Исус. Скептиците не са могли да проумеят неговият житейски опит. **Те видели, че слепият човек е излекуван, но не желали да повярват, че Исус е повече от човек**. Те го окуражавали да отправя благодарностите си към Бога, но не и към Исус, който според тях бил грешник. Когато някой ни бие, ние изпитваме огромно изкушение да го опетним. "*Дали е грешник, не зная; едно зная, че бях спял, а сега виждам*" (Йоан 9:25). Човекът, придържаш се стриктно към собствения си опит направил такава брилянтна защита, че противниците му го изгонили навън. **Доказателствата от живота не задоволяват изискванията на антихристияните, но те са много убедителни**. Три пъти в Деяния на Апостолите Павел повтаря собствените си доказателства. **Собственият ни опит с истината може да е субективен, но не може да бъде опроверган**. Трудно е да бъде омаловажен, особено когато е придружен от последващо доказателство за морал и честна служба на Бога.

Научни сензации и свръхестествени доказателства

Някои християни подчертават "изключителността" на опита си. Необходим е действително изключителен случай, за да се принудят антихристияните да се замислят над чутото. Поради това към доказателствата си ние добавяме някаква научна сензация, за да подкрепим доводите си. Молим археолозите да копаят там, където са били Содом и Гомор. Обръщаме се към експертите, за да намерят останките от Ноевият Ковчег в замръзналите скали на планината Арарат. Правим компютърни и лазерни анализи на Плащеницата от Торино. Само ако можехме да намерим великото доказателство, което трябва да придружава нашето просто преживяване. **Вътрешният ни опит с Христос очевидно е твърде обикновен, за да има тежест в този свят на съмнения**. Ние плачем: "Боже, говори ни така, както си говорил на Павел по

пътя за Дамаск! **Молим те, Господи, може ли да вземем назаем пламтящата каруца на Илия и да влезем с нея само за един ден в университетските ни часове по философия!"**

Само малцина в историята на Християнството могат да се похвалят с такива видения и откровения. Мнозина е трябвало да се защитават с по-малко впечатляващ житейски опит. Предполагам, че всички християни, които са защитавали вярата си пред невярващите, са молели за малко огън, за да се освети баналността.

Веднъж младият Йоан Кръстител се опитал да призове божественият огън да изсуши една кална локва, за да има първокласно доказателство за свръхестественото. **Светът по-лесно би повярвал в невидимия Бог**, само ако той му предложи видими доказателства за съществуването си. *(Коментар: Но Бог е предоставил пред очите ни съвършенството на света, в който живеем, който обаче е превръщан в пустиня от нас. Д. Пр.)* А дали и в този случай ще повярва? Исус отказал да даде доказателство на цар Ирод. Той е знаел, че това няма да го убеди за продължителен период от време. **Христос е знаел, че истинската вяра не се нуждае от доказателства.** *(Коментар: Защото ако има видими доказателства, това вече няма да е вяра. - виж Рим. 8:25. Д.Пр.)*

Освен това, той е знаел колко често тези доказателства са безполезни. Когато Исус увеличил многократно наличните хлябове, **крайният резултат от това чудо е бил изумление, но не и вяра.** Липсата на свръхестествени потвърждения, предпазва Християнството от опасността да се превърне в религия, основаваща се на пазарлъка - от бедният мистицизъм на тайнствените случаи, които предизвикват възклицания, като че ли наблюдаваме празненство с фойерверки. Фойерверките са блестящи на фона на тъмното небе, но животът им е кратък. И нещо още по-лошо - те ни оставят в непрогледна тъмнина, опитващи се да запомним точната форма на техният кратък, но пламтящ рисунък.

Драмата също е безполезна. За да демонстрира това, Исус разказал историята за богатия и за сиромаха Лазар. Богатият човек в ада е бил разтревожен от неосведомеността на негови неразкаяли се братя, които били още живи. Той помолвил отец Авраам да възкреси просяка Лазар и да го изпрати при живите му роднини, за да им разкаже за ужасите на ада. Но Аврам му отказал с думите: **"Те имат Моисей и пророците, нека слушат тях."** Но богатият продължавал да спори: **"Не отче Аврааме, но ако отиде при тях някой от мъртвите, ще се покаят."** Тогава Авраам заключил: **"Ако не слушат Моисей и пророците, то и от мъртвите да възкръсне някой, пак няма да се убедят"** (Лука 16:19 - 31).

За момент си представете, че Авраам беше удовлетворил желанието на богатия и беше върнал Лазар обратно на земята. Лазар щеше да отиде при семейството на богатия и да им каже: "Нося ви поздрав от умрелият ви брат. Той е в ада и пици от най-жестоки изтезания, които траят ден и нощ. Неговото желание е да продадете вилите си и имотите си, да раздадете богатството си на бедните и да посветите оставащият ви живот в служба на Всевишния Бог. Това е единственият начин да избегнете вечните страдания." **Дали роднините му биха слушали възкресения Лазар?** Съмнително е. Ебенцер Скрудж може би е единственият човек, отдал се на човеколюбие под въздействие на духове от миналото. Може би подобно на Скрудж роднините на богатия ще спорят, че сянката на Лазар е "непреработено от стомаха говеждо" или "стар картоф". С течение на времето старите видения се принизяват до истории за духове. След години е възможно семейството на богатия да се смее, спомняйки си за нощта, когато са чули старият Лазар да им говори за ада. Може би те ще да нагласят лампите си да светят по-силно, когато разказват за този случай, но животът им все още ще бъде насочен към трупането на богатство, така както е било и с техният умрял и измъчващ се в ада роднина.

Практични съображения

Павел говори за по-малко драматичен, но по-резултатен начин за споделяне на нашия опит. **"И тъй, вярването е от слушане, а слушането - от Христовото слово"** (Рим.10:17). **Истината най-добре се защитава, като се говори просто и разумно.** Можем да си въобразим, че доказателствата ни ще свършат най-добра работа, ако разделяме морето на две, докато нашите противници запечатват удивено това събитие с полароидните си фотоапарати. Но хората се впечатляват по-дълбоко от нещо практично. Подобно на слепецът по рождение, **ние трябва да разберем, че прякото влияние, което Христос упражнява върху живота ни е по-ценно от драмата.**

Един новопокръстен, който преди това бил алкохолик, бил подложен на жесток присмех от един невярващ, който искал да разбере точно по какъв начин Христос е превърнал водата във вино. Преди всичко него го интересувала изгодата от това чудо. Новопокръстеният му отговорил: **"Не знам как или защо Христос е превърнал водата във вино. "Единственото което знам е, че в моя случай той направи нещо далеч по-полезно - замени бирата ми с мебели."** **Ползата от истината, която спазваме, е несравнимо по-впечатляваща от сензационността ѝ.**

Поради това съображенията на дърводелеца са винаги практични. Христос не е имал намерение Християнството да представлява нещо като галерия за доктрини, където да се изложат най-важните черти на нашата вяра, за да получат одобрение или за да бъдат обсъждани. Напротив, **Християнството трябвало да**

бъде черната чанта на доктора. В нея има всичко, което е необходимо за доброто здраве. Има средства за лекуване на големите рани от живота, стерилизатори за почистване на заразени философии, превръзки за малки наранявания, които са толкова често срещани в живота. **Проповедта на Планината представлява описание на практичната природа на Христовото учение.** Даже когато Христос обявил Месианската си същност пред жената до кладенеца, неговото твърдение показвало колко полезно и разумно трябва да бъде Християнството.

Християнството е родено за да освободи пленниците, да излекува болните, да донесе добри новини за бедните и унизените. **Яков, който бил брат на Исус, в началото също не е вярвал, че той е Христос и станал християнин чак след неговото възкресение.** Посланието му, което е включено в Новият Завет, е един практичен документ. **Яков вярвал, че едно евангелие, което не стопа голите и не засища на гладните, не може да претендира, че е истинско.** "Вярата отделена от дела е мъртва" казва Яков (2:26). Той е прав.

Всяка философия, която само събужда интерес и не дава нищо повече, е **безполезна.** **Най-доброто нещо, което може да се каже за Християнството освен че е истина, е че то е живо и работи!** Спомнете си за воденичаря от приказката, за когото било достатъчно, че дъщеря му чрез предене можела да превръща сламата в злато. Това е била една практична и полезна дарба. Воденичарят даже не проявявал любопитство да разбере как дъщеря му съумявала да направи това. При наличието на видими и полезни резултати въпросът "как" вече не бил толкова важен.

Обикновено скептиците са теоретици. Фактът, че Християнството работи никога няма да ги задоволи напълно. Някой винаги ще **иска да знае начинът** по който е извършено изкуплението на греховете на хората или ще спори относно произхода на Непорочното Зачатие. Но дискусиите са губене на време за онези, които са добре нахранени или нямат затруднения. **Когато Исус умножил броя на хлябовете, за да нахрани гладните и облечени с дрипи хора, бедните селяни яли.** Може би тогава мнозина от тях са яли за пръв път от седмици. Тук виждаме един практичен Месия, които им предложил истински хляб с проповедите си. Чак когато тълпата била нахранена, хората започнали да философствуват. **Гладният рядко има време за възвишени мисли. Великото възраждане на надеждата се появява във време на изпитания.**

Във времена на изобилие, затоплени от хляба и рибата, хората са цинични и си играят със съмненията си. **(Коментар: Изобилието е най-опасния период, който Сатаната използва, за да лъже хората и те да загиват. Тогава е жътвата на дявола. Не че изобилието само по себе си е лошо, защото Бог ни дарява преизобилно, но когато се отречем от Бога и си помислим, че можем да живеем и без него, ние загиваме. Д.Пр.)** Съмнението се превръща в начин на живот по същият начин, както и вярата. **Заклетите скептици често се влюбват в спора и това става техен стил на живот.** Те не желаят да бъдат убедени от практичната природа на християнската вяра. **Най-голямата им радост е да спорят. Ако станат християни, те трябва да престанат да спорят и това ще унищожи удоволствието им.**

През вековете поколенията християни твърдят, че Исус е Христос. На противниците на това твърдение, които отвърщат: "Не, той е само един дърводелец" ние трябва да посочим скрития смисъл на нещата. Ако скептиците ни отговорят, че ние би трябвало да съжаляваме, че се поставяме в подчинено положение, нека да ги помолим да ни покажат надеждата в техните философии. Ако те претендират, че са просветени, нека да ги попитаме, дали са спокойни. Ако кажат, че познават честността, нека да ги попитаме, дали знаят кое е истина. От личността на Христос произлизат два пътя. Тези, които са тръгнали по безплодния път, изчезват зад хоризонта на времето, мърморейки си от глад, че той е бил само един дърводелец. Онези, които са тръгнали по другия път признават, че не могат да дадат отговор на всички въпроси. Независимо от това те продължават пътуването си, за да достигнат до определен километражен камък по посока на своята цел, като от време на време спират и плачат от завладялата ги радост, която ги изпълва и прелива от тях, викайки: "Той е Христос!"

Глава 2

Срещу абсурда

Дахау изгуби измеренията си за реалността, единствено в която човек може да съществува като човешко същество. Тук човек не е нищо повече от материал, който може да се използва за производството на сапун.
(Йохан Ньюбаустер)

Ако няма Бог, тогава всичко е позволено. (Фьодор Достоевски)

Липсата на смисъл от нашето съществуване ни заплашва навсякъде. Незнайният войник на Уилям Марч се клатушка ранен и увиснал на оградата от бодлива тел на концлагера, когато бил застрелян от един милостив немски офицер. Докато очите му се затваряли, умирацията казал: "Аз разкъсах веригата... и победих вродената глупост на живота."

Дали смъртта представлява край на един празен порядък? И наистина, не е триумф над съществуването да се умре извън Христос. Подобно на живота и смъртта може да бъде лишена от надежда. **Без Христос абсурдността превръща в посмешище всички цели в живота.** Без Христос вселената представлява тъмна дупка, в която идеализмът е въвлечан от тъмния вихър на нашата арогантност и от стремежът ни за власт. **Премахнете Бога и всичко останало, каквото и да е то, се превръща в морално допустимо.** Тиранията става толкова добра, колкото е любовта. Ядрената война става толкова полезна, колкото е полезен и мирът. Човеколюбието става празно губене на време. Жертвоприношението се превръща в средство за забавление. Наследството от nihilизма е един незадоволим глад за постоянна доказване на себе си.

Празнотата е вродена черта на онези, които странят от Христос. Светският хуманизъм винаги протестира: "Не е ли вярно, че човекът е извървял дълъг път на еволюция, за да се издигне от амебата до звездите? Тъй като не вярваме, че сме създадени от Бога, не може ли поне да отдадем дължимото на съзидателната смелост на човека, който вечно се движи нагоре и напред в самотната вселена?" **Самовъзнасянето ни като средство за да повярваме в бъдещето, най-накрая се превръща в арогантна самовлюбеност.**

Как стана така, че започнахме да имаме толкова високо мнение за себе си? Въпреки, че имаме изобилие от храна, настроението на трапезата е мрачно. Ние се усмихваме, но това е само озъбване на песимизма. Странно е, но по-трудните времена са изпълнени с повече надежда. Времената на нужда и затруднения често са извор на оптимистична поезия: черните роби са пели веселите си песни, докато белезите от бичовете по телата им проблясвали в сумрака.

Сега, когато имаме много повече свобода, разговорите за нейната липса са нещо обичайно. **По време на римската империя, когато били преследвани от цезарите, християните изгаряли с апокалиптичен оптимизъм.** Днес, във времената на несравнимо по-голямо изобилие и богатство, някои хора проповядват, че Бог е умрял. Сегашните мъже и жени, натезали от благосъстояние, се приспиват с отчаян плач в позлатените си домове. Тъй като светът се обърна от религията към светския живот, Бог стана по-далечен. Сър Ричард Грегори изрази тази тенденция в следната си епитафия: "Дядо ми проповядваше Христовото евангелие, баща ми проповядваше евангелието на социализма, а аз проповядвам евангелието на науката."

С нарастването на познанието ни за вселената, Божието величие започва да изчезва. Вселената определено се разшири между времето на Галилей и Карл Саган. Научавайки размерите на вселената, ние принизихме и себе си и Бога. В пиесата на Бертолд Брехт, Великият Инквизитор признава: "Дете мое, изглежда, че Господ е благословил съвременните ни астрономи с въображение. Това е твърде тревожно! Знаете ли, че земята, за която ние, старите чудаци мислехме, че е толкова голяма, се е свила до размери, които не са по-големи от орех и че новата вселена се разраства толкова бързо, че прелатите и даже кардиналите изглеждат в сравнение с нея като мравки. Как е възможно, Всевишният Бог може да престане да вижда Папата!" Такива научни заключения ни довеждат до границата на отчаянието, а философията на оцеляването ни тласка да паднем в пропастта.

Светското учение за еволюцията ни учи, че ние нямаме свръхестествен произход, а популярната философия отрича възможността за живот след смъртта. **Ние нямаме цел, към която да се движим.** **След като сме произлезли от нищото и се движим към нищото, единственото заключение е, че животът е нищо.** Войната ни срещу липсата на смисъл от нашето съществуване разкри скривалище за оръжия, използвани в борбата. Ние безчувствено се стремим към такива изкушения като алкохол, наркотици, секс и нови коли, яhti и модерно обзаведени къщи. Посещаваме психиатри, размишляваме над мистицизма на Изтока, възбуждаме приятно въображението си с тайнствените обяснения на написаното в Стария Завет, разголваме душите си, за да бъдат излекувани от други хора и отговаряме на съкровени въпроси с лекомислен смях. Някои от онези, които попадат в клопката на липсата на смисъл да се живее, опитват общоприетите форми на Християнството и разочаровано се отказват от него. **Църквата, която трябва да стане извор на липсващия смисъл да се живее, понякога се превръща в безплодна и бюрократизирана институция.**

На плачещите заради липсата на смисъл разочаровани търсачи се предлага само участието в някакъв комитет или шансът да участват в някакъв църковен ритуал. Статистиците могат да отбележат, че нарастването на броя на посещаващите църквата е съизмерим с нарастването на броя на самоубийствата. Положението е такова, че християните са длъжни да отговорят на въпроса: Дали в Християнството има нещо жизнено важно? Изплашените хора питат: "Има ли някой в къщи във вселената". Невярващите отправят отчаяни призови да получат отговор от християните. Те жадуват да научат как би трябвало да

живеят, но още по-силно е желанието им да открият защо трябва да се живее. Ницше е казал: "Този, който знае защо живее, може да се примири почти с всяко как."

Смисъл да се живее, смисъл да се умира

Виктор Франк избегнал ужасите на смъртта в концлагера Аушвиц, тъй като е бил твърдо решен да даде отговор на въпроса **защо**. По време на престоя си в лагера, той видял как живота може да бъде разголен до абсолютният му минимум. Имайки малко основания да се надява, той забравил философията на надеждата. Противно на Фройд, той наблюдавал как хората, подложени на жестоко безправие, загубвали всякакъв интерес към секса. Измъчените не са показвали никакъв стремеж към получаване на власт. **Едно единствено нещо оцелявало в лагера на смъртта - надеждата**. Вярата живеела в изнемошелите затворници от Аушвиц. Те никога не престанали да вярват, независимо колко малко основания са имали да се надяват. **Виктор Франк припомня за едно изследване, направено във Франция, съгласно което 89 % от запитаните потвърдили, че всеки човек се нуждае от нещо заради което да живее. Освен това, 61% от запитаните казали, че имат някой или нещо, заради което са готови да умрат.**

Един от героите от пиесата "Есента" на Албелт Камю нямал високо мнение за Бога, като нещо заради което човек може да умре. Но Апостол Павел е напълно несъгласен с такова твърдение и казва: *"Защото за мене да живея е Христос, а да умра, придобивка"* (Фил.1:21). Въпреки че еврейният Виктор Франк не казва, че крайната му цел е Христос, той казал че се стреми към духовното. Неговото лечение не е психотерапия (терапия на ума), **а логотерапия - терапия на смисълът**. Франк казва, че логотерапията се осмелява да влезе в духовната част на човешкото съществуване. **Само като демонстрираме вяра в постъпките си, ние можем да покажем, че има отговор на въпроса защо да живеем**. Колко безнадежден е стремежът да се повярва, да се намери действителен смисъл за да се живее! От време на време най-категорични определения се опитват да заменят догмата със смисълът.

Даже тези, които гледат на вселената като на машина без Бог, понякога се стремят към любовта. Когато Ленин взел властта в Русия, приближените му казват, че се прекръстил. Маркиз дьо Сад може да спори и да убеждава, че всичко се определя от химическото си съдържание, даже смъртта и следователно всичко, което става е правилно и честно. Но когато бил затворен в Шарантон, той се оплаквал от "нечестното" отношение на тъмничарите и с часове плачел над писмата от жена си, въпреки че по собствените му твърдения, те не са били нищо повече от химически отпечатъци на един независим и абсурден свят. Може би в тези моменти самият Маркиз дьо Сад е стигал до отговора на въпроса защо да се живее?

Екзистенциализмът е брутален във войната си срещу човешкото разбиране на живота. Неговите френски представители Жан-Пол Сартр и Алберт Камю са вярвали, че независимо от пълната абсурдност на живота, ние може да намерим смисъл да се живее само като упражняваме волята си и демонстрираме автентичността си, когато вземаме някакво решение. Според тях, решавайки да бъде морален и готов да дарява, човек може да стане реалност в един илюзорен свят. Пиесата "Изход няма" на Сартр представлява едно описание на човечеството, заключено в една абсурдна вселена и докато живота е длъжен да продължава, той ще продължава без някаква цел. **Съвременната литература, драматургия, филми и романи отразяват темите на човешката безнадеждност**. Следващият цитат от произведение на Хенри Милър представя типичното настроение на тези писания: "Винаги има твърде много прогнили стълбове, които са останали да стърчат, твърде много загнила човечност, за да може човечеството да разцъфне. Надстройката е лъжа, а фундамента е един огромен треперещ страх...Може ли човек, изпаднал в отчаяние да хвърли даже най-бегъл поглед към съществуващите правителства, закони, правила, принципи, идеали, идоли и забрани? От нищото се появява знакът на безкрайността; под вечните спирали бавно потъват очертанията на дупката... Аз виждам, че зад благородните жестове на човека се притаява привидението на нелепостта на всичко това...Човек е не само величествен, но и абсурден."

Когато борбата за отделянето на училището от църквата постигне целта си, това често ни отделя от съзнанието ни. Поради това ние повече нямаме задължения към материалната вселена, която ни е създала. Ние сме постигнали върхът на развитието си и имаме свободата да правим, каквото си пожелаем. Не е чудно, че Йохан Нюхаузер е написал следното в писмото си за концлагера в Дахау: "Тук колективният садизъм беше без ограничения и шамарите, ударите и ритниците се раздаваха без задръжки. Тук античовечността беше се превърнала в човешки закон. Съдбоносно беше да попаднеш в човешките ръце... **Скъсването на връзката с Бога и с Христос беше началото, което доведе до перфектното и законно одобрено убийство.**" Ако Нюхаузер е прав, отричането от Бога трасира пътя към унищожаването на живота. Следователно, да се вярва в Бога е съдбоносно важно за продължаването на живота. На скептичните интелектуалци това може да изглежда наивно. Те ни обвиняват, че опростяваме нещата, когато като лекарство срещу смъртта на културата поставяме на първо място Исус и Библията.

Но ние като християни трябва да страдаме заради всички учени и артисти, които са приковани към абсурда. Християните трябва да плачат за атомните физици, които могат да разцепват атома, но не разбират, че са обичани. Човек се чуди, дали някой им е казал, че Бог ги обича. Информираните християни, намиращи се под принудата на свършената любов, трябва да занесат свидетелството си за Бога при гладните интелектуалци.

Смисълът на мистерията.

От самото начало онези, които искат да проверят смисълът на Библията, трябва да са наясно с едно нещо: така както логиката е неразделно свързана с познанието, така и мистерията е свързана с вярата. Цялостният успех по отношение на проверката за наличието на смисъл в Библията е в пряка зависимост от това нещо. Онези, които търсят и четат Библията така, както се чете един текст посветен на химията, няма да намерят нищо. В романа на Достоевски "Братя Карамазови" един от героите, Смердяков, не иска да повярва на това, което пише в Библията за създаването на света и на човека, защото това му се струва противоречиво. Съгласно Битие, през първия ден била създадена светлината, но слънцето било създадено чак на четвъртия ден. Считайки, че светлината идва от слънцето, Смердяков загубва доверие към всичко, писано в Писанията. Незабавно след опита му да хармонизира тази непоследователност, той получил първият си епилептичен припадък, една болест която го преследвала до края на живота му.

Подобно на Смердяков, всеки човек, който се опита да наложи своята гледна точка за Библията и да я подчини на логиката си, неизменно ще се гърчи в интелектуална епилепсия. Спасението е Божия алтернатива, предлага на безсмислено живеещите и умиращите. Бог предлага това на всеки без каквито и да са обяснения и процедурни ограничения. Знаейки отговорът на най-важното "защо" в живота си, ние трябва да вярваме в Бога чрез отговора на въпроса "как". Ние сме деца на технокрацията и не можем да живеем лесно с неразгадани мистерии. Ние сме длъжни да разберем или да живеем в отчаяние поради това, че мистерията не ни се разкрива. Живеем под влияние на илюзията, че ако можехме да разбираме повече, щяхме да бъдем по-щастливи. Колко глупаво е това! Вярата и мистерията са взаимно зависими. Елиминирайте едното и ще унищожите другото. Вярата не може да бъде вяра, ако бъде напълно обяснена и мистерията изчезне. Господ действа по начини, които не се съобразяват с ограничените човешки възможности.

За момент си представете, че някои християни са в състояние да разгадаят всички мистерии на Бога. Няма ли те да се възгордеят над останалите от нас, които не сме успели да достигнем до тяхното ниво на разбиране? Няма ли да започнат да се хвалят: "Елате да видите моя малък Бог и графиките, които описват неговите мисли"? Глупаво е да се борим срещу мистерията на вярата, която се съдържа в отговор на всички въпроси, с които се среща светът на скептиците. Вярващите в Библията християни не могат да докажат съществуването на Бога чрез Библията, но от своя страна атеистите също не могат да отговорят на собствените си въпроси. На кой въпрос е по-лесно да се отговори: за тайната на Светата Троица или за произхода на вселената без участието на Бога?

Веднъж атеистът Роберт Ингерсол срещнал известният конгрегационистки пастор Хенри Уард Бичър. Ингерсол станал известен в агресивния си атеизъм и с разделянето на всеки спор на отделни точки, при което той почти винаги успявал да "докаже", че няма Бог. Срещата станала в кабинета на пастора в църквата в Бостън. Част от обзавеждането на кабинета представлявало един прекрасен и перфектно изработен небесен глобус, произведение на изкуството. Ингерсол го разгледал внимателно и казал: "Хенри, това е забележително. Кой го е направил?" С блестящо остроумие, пасторът отговорил: "Защо, Роберт, никой не го е направил, то просто е станало."

Ингерсол и Бичър представляват двата полюса - вяра и неверие. Някои, подобно на Ингерсол, подхождат към християнската мистерия от позицията, че всичко им е известно. Но те не могат да отговорят задоволително на всички въпроси. Има големи въпроси относно създаването, предназначението и смисълът, на които те не могат да отговорят. Нито пък могат да отговорят на много въпроси относно личността, психиката или вината. Защото в тях е затворена цяла вселена, но без смисъл. Може би основната разлика между християните и атеистите е следната: християните възприемат тайнствения Бог и така въпросите на вселената намират своя отговор. Атеистите отричат Бога и следователно са длъжни да живеят в една тайнствена вселена.

Но най-високата бариера пред спасението на атеистите е пропусъкът на християните да противопоставят смелата си вяра на съмненията им. Ние държим Христос затворен в църквата. Светът е подозрителен при всяко споменаване на Бога извън подходящия готически контекст. По този начин, подобно на Библията през средните векове, Христос изглежда като прикован към църквата. На влизане в града, Апостол Павел минал покрай сакат човек, лежащ в една пукнатина на крепостната стена. Испитвайки състрадание към него и още по-важно - в светлината на слънцето и под чистия въздух на заобикалящия го

свят, той казал на нещастния човек: "В името на Исус!" Сега сакатият би казал: "Моля ти се, не тук, всички ни гледат. Нека да направим така - аз ще се срещна с вас на Великден в църквата."

Това което е станало в онзи далечен ден е било прекрасно. Куцията човек започнал да върви, даже да скача. Всичко това е станало, **защото името на Исус е било изречено с кураж от една безнадеждна душа**. Изпаднал в екстаз от целостта си, човекът захвърлил онова, което притежавал и избягал. Той е избягал, защото е осъзнал, че може да прави това, което не е можел да прави по-рано. Той е избягал, защото Павел направил така, че да чуе Христос вътре в себе си, който го е освободил от недъга му. Той чул вътрешният призив на Христос: "Бягай, дете, дай им да разберат, че има сила в името на Исус. Бягай, ако обичаш Бога. Нека другите да се съмняват в силата на умът ти, но не и с силата на краката ти. Бягай! Бягай! БЯГАЙ!

Колко отчаяно църквата се нуждае от осъзнаване на истината, че има сила в името на Исус, изречено под слънчевата светлина. Това име все още може да накара немите да пеят и куците да скачат пред гълпите от невярващи. Исус е живял свободно в света на Цезарите, вървейки със сила и достойнство, като лекувал и обяснявал целта, заради която сме се родили. Но в последващите дни ние го покорихме и го принудихме да живее в тъмнина, за да ръководи мрачните ни и осветявани от свещи събрания.

Подобно на пленено животно, вързания с литургии Христос протестира срещу благозвучните ни ритуали, защото желае да напусне сградата на църквата и да се срещне с нуждите на страдащите и на осъдените, които лежат наоколо. Той негодува срещу измислените категории на вярващите и на невярващите. Светът е негов и той е свързан с всичко около нас. Християните са призвани да взимат участие в неговата служба за обясняване на смисълът да се живее. Той ни е изпратил да вършим това смело и да проповядваме оптимизъм в този абсурден свят. Влиянието на смисълът, който познаваме, ще стане причина за освобождаване от робството. Смисълът да се живее е Христос - за всеки човек и за светът като цяло.

Взрив на живота

Веднъж учителят на Хелен Келер поставил в ръката ѝ ключът, който трябвало да отключи тихата ѝ тъмнина. По рождение сляпа и глуха, тя нямала начин да се научи да говори или да разговаря с другите с помощта на знаци или символи. Тя докосвала стотици предмети, но нямала как да научи какво представляват, защото не виждала и не чувала. През този ден учителят ѝ я завел по познатата ѝ пътечка до кладенеца, където някой вадел вода. Учителят поставил ръката ѝ в течащата студена вода и на символичен език ѝ казал буква по буква В-О-Д-А. Изведнъж Хелен усетила, че символът на нещо се раздвижва в сивата тъмнина на съзнанието ѝ. Изведнъж тя оживяла. Тя знаела една обикновена дума, съставена от четири букви. Но тази проста дума от четири букви най-накрая я направила свободна от безсловесният ѝ затвор. Изведнъж тя научила, че подобно на водата, всичко на света има име. Тя се отдалечила от кладенеца оживена от новата възможност да се превърне в реална, разговаряща личност в един свят, който изведнъж се отворил за нея. Малката Хелен може да е изглеждала странна на всеки, който е гледал нейното въодушевление, но тя е била под въздействие на нещо, което нарекла взрив. Тихият, безмълвен свят на абсурда бил взривен от пеещият свят и тя била в центъра на този взрив.

Христос е взривил живота на много хора. И наистина, моите собствени преживявания свързани с Христос са подобни на случая с Хелена Келер: Христос ми даде нова светлина и радост и най-накрая светът, който познавах придоби смисъл поради това, което той направи за мене. За мене всяка сутрин живота е нов, защото Христос винаги прави всички неща да са нови. Все още милиони хора не знаят за смисълът да се живее - гладуващи хора, живеещи в един безцветен свят, който не знае накъде върви. Време е за експлозия. Те имат нужда да узнаят за Христос и че чрез него живота става поносим и нещо още повече - изпълнен с надежда. **Христос и празнотата, подобно на огънят и водата не могат да бъдат едновременно на едно място. Той стои на вратата и чука. Умните хора бързо вдигат резето на вратата, за да го посрещнат с добре дошъл, защото другата алтернатива е да живеем в един абсурден свят**.

Глава 3

За какво става въпрос?

Защото даже светците ще постъпват като грешници, ако не получават обичайният си обяд. (Бертолд Брехт)

Хората решават да бъдат духовни, а после стават аскети или се стремят да запазят либералното си отношение към комфорта и удоволствията на обществото, а скоро след това са въвличани в света и стават роби на неговите страсти. (Хорас Бушнел)

Ние познаваме само това, което притежаваме. Трудно е да се разбере тази истина. Ние рядко мислим за познанието като за нещо, което притежаваме и ценим. Обикновено си мислим, че да имаш, значи да притежаваш. Защо познанието се оценява толкова малко? Защото материалната собственост окупира всяка молекула от мозъка ни. **Материализмът се превърна в религията на нашето време.** Според светската наука човек е само част от материалната вселена. Изглежда, че в целия космос съществуват само два вида материя: притежавана и притежаваща. **Собствениците са смятани за личности. Притежаваните се наричат персонал.**

От всички етикети, към които се стремим, **изглежда че най-важен е етикетът „собственик“.** Почти всеки изглежда има нужда да каже: "А това е моят персонал." Понякога чуваме за някой монах или гуру, който изоставя всякакви желаниа да притежава собствен персонал и изживява дните си като човек без подчинени. Повечето от нас обаче, изглежда никога няма да разберат как хората успяват да се откажат толкова лесно от "всичко".

Подобно на хората, същата игра на собственост се играе и от държавите. Те може да се хвалят че всичко, разположено на север от дадена река и на юг от определени планини, е тяхно. Някога испанските завоеватели издигнали испанския флаг над цяла Южна Америка и твърдели, че тази територия е собственост на техния крал. Понякога войните, породени от спор за собственост, продължават с векове. Може би най-грандиозният символ на собствеността в последно време беше издигането на американското знаме на луната. Независимо от предположението, че американците няма да кажат, че притежават частна собственост на луната, те не биха позволили на която и да е държава, издигнала след тях знамето си на луната, да твърди че луната е нейна.

С изключение на такива неща като кислорода, океаните и моретата, слънчевата светлина и мигриращите птици, **всичко останало на този свят е собственик или собственост.** В резултат на това, много философи говорят за отношението ни към персонала. Например, Карл Маркс проповядва, че живота би имал смисъл за всеки човек само чрез равното разпределение на всички материални неща между хората. Църквата също стана жертва на материализма. От столетия християнството е предимно религия на бедните, чиято единствена мечта е да станат богати на небето. Но богатството е не само цел на вярващите на Запад, то е тяхното сегашно състояние. **Христос дойде на земята като бедняк, а сега на бедните от света им се струва, че Той язди златен телец.** И наистина, трудно е да се каже, дали се кланяме на ездача или на телеца. Хората се чудат, дали ние не сме последователи на този Христос, който заменил изцелителното си докосване с докосването на цар Мидас (*Коментар: Според легендата всичко, до което се докоснел цар Мидас, се превръщало в злато. Д.Пр.*).

Неосезаемо вещество

Но Исус не е правил нищо подобно. **Той ни учи, че нещата не са такива, каквито изглеждат че са.** Материалните неща са подложени на червеи, загиване, ръждясване и разлагане. **От друга страна, истинското съкровище е неуловимо и не се продава.** И наистина, човек може да придобие това истинско съкровище, само в някои случаи и то като се откаже от всичко, което притежава (Мат.19:21). Христос учи, че само ако събираме небесни богатства, ще бъдем в състояние да разберем смисъла на живота. Докато продължаваме да настояваме, че материализмът е пътя към смисъла на живота, ние ще бъдем изгубени поради стремежа си по тези неща, които никога няма да ни препоръчат пред Бога. **В Проповедта на Планината Христос ни учи, че истинското съкровище не може да бъде наречено "мое" и не може да бъде заключено в каса или сейф. Действителните съкровища се събират на небето** (Мат.6:19-20), защото всички земни неща са нетрайни (Яков 5:2).

Класическото обяснение на Исус за природата на истинското съкровище **е случката с богатия младеж от Лука 12:16-21, който натрупал земни богатства, но изгубил живота си.** За разлика от Исус, материалистите предполагат, че недвижимата собственост, акциите, ценните книжа и материалните богатства са истинското съкровище. Но Христос ми казва, че това не е вярно, че само духовното разбиране представлява истинско съкровище и че Духът на Бога ни дава възможност да станем толкова трайни, колкото са самите небеса. **Лакомията е завареното дете на материалистичния подход към света.** Когато сме обхванати от нея, ние все по-малко проявяваме интерес към тайнственото и към познанието. **Скоро установяваме, че цялата ни любов към вечните неща е разядена от непреодолимата ни страст към материалните неща.**

Лакомията не е нищо повече от глад за богатство и тази лакомия не само ни води към сладострастно отношение към собствените ни възможности, но и насилва земята с потребителското ни поведение. Екологичното движение представлява отрицание на лакомията и ограбването на природните богатства от обществото. Екологите правят много добри неща. Но независимо, че за всички нас е важно запазването на материалния свят, **от несравнимо по-голяма важност за нас е проблемът с духовния свят.** Христос ни учи да

не се привързваме твърде много към нищо материално, природно или финансово, понеже какво ще спечели човек, ако завладее целия свят, но загуби душата си (Мат.16:26). Екологията се занимава с отношението ни към природата. Тя работи в интерес на собствеността, която хората имат над един тленен свят. От друга страна, **самата лакомия прави да страдат всички хора. Богатият страда, защото желае да притежава повече, бедният страда, защото има по-малко и жадува за повече.**

Една стара песен добре илюстрира вродената мизерия на лакомията: "Попитай богатия и той ще признае, че щастието не може да се купи с пари. Попитай бедния и той без съмнение ще каже, че би предпочел да живее нещастно с пари, вместо да бъде беден." Комунизма идеализирано поддържа едно желание за премахване на мизерията, която е вродена в природата на материализма. Маркс е протестирал, че лакомията на капитализма е изградила един нещастен свят. Обаче неговият идеализъм стигна до такива форми на разложение, като например комунистически правителства, които на практика наказваха безимотните. Въпреки това, кой би могъл да спори с това, което е наблюдавано от Маркс - че историята често е разказ за хора, полудели от лакомия. Нали в нашият свят венецианските дожи преследваха бедните и царете препускаха на позлатените си шейни към огромните си дворци, преминавайки през непоносимите бедняшки квартали в Москва.

Не камъни, а души

Христос създаде църквата си, за да се противопостави на живота, построен върху жаждата за сребро, злато и богатства. Но в нашето съзнание църквата се свързва единствено със сградата, в която вярващите се събират. Колко фалшиво е всичко това!

Църквата представлява тялото на Христос - съставено не от камъни, а от човешки души. Но изглежда, че съвременните църкви представляват само позлатени храмове със скъпо обзавеждане. Те все още твърдят, че се грижат за бедния дърводелец, но изразходваните от тях средства ги изобличават и показват кои са ценностите, към които се стремят. Те проповядват, че човешките души са истинското съкровище, но ръководителите им купуват жилищни комплекси и футболни стадиони.

И наистина, рядкост са църквите на Запад, които са в състояние да кажат това, което Апостол Петър е казал през първия век: "**Нямаме сребро и злато**". Материалистичното християнство заразява и някои телевизионни евангелизатори и естрадни артисти. Чрез търгашеското си мисионерстване мнозина от тях станали богати, оставяйки след себе си само лишени от илюзии последователи, намиращи се изцяло под пагубното им влияние.

В романа "Хавай" на Джеймс Мичънър, семейството на Джон Уипл пристига на Хавайските острови за да работи като мисионери. Скоро те видели, че местните жители, както и самите те, биха могли да спечелят, ако основат един склад и магазин за потребителски стоки. В продължение на няколко поколения семейство Уипл станало собственик на верига от големи складове, магазини и на друг бизнес. **Благородният им идеализъм да обучават местните хора на Христовото учение се изгубил в собствения им финансов успех.**

По подобен начин, църквата доста често оценява високо онова, към което се стремят борсовите агенти. **Тя пее монотонно за някои вечни ценности, но очите ѝ заблестяват само когато започне да говори за собственост и ценни книжа.** Говори се, че когато комунистите се събирали в Русия, за да решават как да завладеят света, свещениците се срещали отвън на улицата, за да решават как трябва да бъдат украсени премените им при различните литургии. Човек може да се запита, за какво ли са проповядвали свещениците, след като са решили какво скъпо облекло да носят. **Украсени със скъпите си корони, дали са казвали на студентската тълпа, че большевиките грешат, когато търсят само материални отговори на социалните проблеми, след като са знаели, че истинското съкровище е духовно?**

В нашата собствена страна църквата често се наслаждава на странните въглени на Калвинизма. Адам Смит, този очарователен псевдоним, който е написал книгата "Играта на парите" казва: "Епископ Лоуренс...беше проповедник на милионера Морган и в неделя обикновено поглеждаше от катедрата надолу към събралите се магнати от Уол Стрийт, насядали на специално отделените за тях индивидуални пейки и си казваше: "Набожността е съюз на богатите; богатството отива само при онзи, който е морален. Материалното преуспяване прави нацията по-сладка, по-весела, по-малко егоистична, повече подобна на Христос". Смит нарича това: "Вяра в съответствие с успешния бизнес". Имаме малки основания да се съмняваме, какви са били истинските ценности на енориашите на Епископ Лоуренс. Може би разделението на църквата и на нейните ценности могат да се оприличат с миниатюра от слонова кост, която повечето от времето е скрита от погледа на хората, тъй като се пази под ключ. Тя представлява раждането на бедният селянин Исус - един символ, който напомня, че и най-големите земни съкровища не се ценят от Бога.

Елтън Трюблууд ни дава един болезнен поглед към двойствената ни лоялност по време на Коледа: "Ако сме склонни да презираме съществуването на материализма на Запад, необходимо е само едно внимателно преглеждане на обявите във вестниците, за да се убедим в неговата реалност, особено в периода на Коледа празници. **Подготвяйки се за рождения ден на Онзи, който нямаше къде да се подслони, ние**

сме приканвани от обявите да купим огърлица на жена си за 45,000 долара." Коледа не е подходящо време за църквата да твърди, че предпочитаните от нея ценности са различни от това, към което се стремят другите хора.

На традиционната църква ѝ остава малкият шанс да проповядва учението за истинското съкровище и да привлече всички сериозно вярващи към тази истина. Подобно на Свети Франциск, ние трябва да се откажем от изобилието, защото не можем да се вкопчваме в него и да убедим който и да е, даже себе си, че се подчиняваме на ценностите на Христос. Намирайки се в сегашното материалистично хилядолетие, трябва да застанем срещу лакомите си съвременници, охраняващи собствеността си и да кажем: "Духовните неща са мой! **Вгледайте се в моята невидима реалност: познаването на Бога и притежаването на смисълът да се живее.**"

Живот и смърт на вътрешното богатство

Смъртта е причината за една комедия от противоречия между това, което казваме, че обичаме и онова, което действително обичаме! **Смъртта слага край на правото ни на собственост и ако най-голямата цел в живота на човека е да стане собственик, то смъртта е най-голямата трагедия в живота му.** Смъртта никога не може да бъде победа за онзи, който е материалист. Обратно, за него тя е просто лишаване от богатствата, които по право му принадлежат.

Смъртта на мисионерът Джим Елиот, наш съвременник, беше коренно различна. Към момента на смъртта си той почти не притежавал никаква материална собственост. Но той беше натрупал внушителна мисионерска дейност в служба на човешката мизерия. Един магнат от Уол Стрийт може и да не бъде впечатлен, ако Елиот каже: "Това е моята собственост: познание за Бога, време, инвестирано в служба на царството на Христос, мечти, подхранвани от Божият Дух и любов към моите помощници." Въпреки това, след смъртта му в света се създадо едно странно усещане за победа. Той наистина беше богат човек. Жена му нарекла книгата, посветена на неговият живот и смърт "През вратата на величието". Спомням си новината, останала от детството ми и вълнуващото ѝ предизвикателство към юношеската ми душа. **Видях погребалното шествие на този беден мисионер, което показваше, че той действително е богат човек.** Малко преди да умре той написал: "**Не е глупав този, който дарява това, което не може да запази, за да спечели онова, което не може да изпусне.**"

Смъртта не е единственият начин за да демонстрираме истинската си същност. Това трябва да се прави и чрез жертвоготовен начин на живот. Можем да зададем на материалистите следния въпрос: дали материалното действително ги прави щастливи? **Човек трябва само да погледне бурната радост на победителя от тотализатора или на човек, получил наследство, за да разбере възторга от притежанието.** По същата логика, последователите на Христос могат да демонстрират, че действително притежават нещо, стига наличието на това тяхно вътрешно богатство да ги вълнува така, както биха се развълнували, ако печелеха награда от тотализатора.

Притежаването на всяко богатство бележи с радост живота на човека. Света Тереза наричала мрачните християни "намръщените светии". Намръщените светии ще ви кажат със сърдита убеденост, че Христос им е дал много. **Но кой би пожелал да притежава вътрешното им богатство, когато то е причината за такова нещастно лице? Християните, които се наслаждават на живота и го изпълват с радост, ще накарат другите да им завиждат заради вътрешното им богатство.**

Спомняте ли си грабителите, които нападнали Свети Франциск, взели му дрехите и го пуснали да си ходи гол? Представете си изненадата им, когато след това го чули да си пее в снега! **Трудно е било да се ограби Свети Франциск.** Той не е имал скъпи дрехи, които да се харесат на взискателните бандити. Той нямал пари. Половината от парчето хляб, което висяло през рамото му, било изядено от птиците. Не било възможно да се открадне конят му, защото след като престанал да бъде благородник, той не притежавал кон. Всичко, което притежавал са били молитвите, проповедите и целувките на онова, което не може да се докосне. Но въпреки това, бедността му била облечена с радостта на една песен в снежната буря. Както казал един от отшелниците: "**Радостта е най-безпогрешното доказателство за присъствието на Бога.**" Ние не сме хора които притежават, а хора които знаят. Ние познаваме реалността на духовното богатство. **Познаването на Бога е източник на радост.**

Глад да се познае Христос

Научането за реалността на духовния свят винаги предполага живот, отдаден на обучение. Ние трябва да се посветим на молитва и размишление. Вместо това нашите църкви са толкова неспокойни и шумни, че предоставят малко възможности на човека да се учи. Модерните евангелизатори поставят ударението върху възбуждението и на евангелската музика. Този начин на преклонение пред Бога е пропит от лекомислен популизъм, който говори приятни неща за Исус, но не винаги носи белезите на интелигентност. **Липсва желание да се познае Христос, а има само желание да се почувства.**

По-голямата част от съвременните разпространители на Евангелието са слабо запознати с Библията и изразяват повечето от познанията си с чисто религиозни термини. **Липсва всякакъв опит за критично, историческо или литературно оценяване на Писанията.**

Обаче, тук-там има изучаващи Писанията, които са не само последователи, но и смели хора. Те са изучили Библията и имат познания за изкуствата и науката. Познанията им за Библията нарастват в две направления. Те изучават Библията със голяма посветеност и това се изразява в техните благодарности и молитви към Бога. Но освен това те изучават Библията критично, проучвайки историята на религиозните движения и на народите, от които до нас са дошли Писанията. Дисциплинирайки се в това обучение и чрез времето, прекарано с Бога, сериозните ученици на Библията се превръщат в полезни оръжия в битката за познание. Те отхвърлят общоприетият подход на материалистите, че да притежаваш, означава да бъдеш нещо повече. Те възпитават в себе си един особен стремеж към разкриване на вътрешната същност на нещата и се стремят към обединение с Христос. Те израстват в разбирането си за онзи свят, където Христос живее в пълнота, защото там има натрупани съкровища. Сега и тук те може да са бедни, но богатствата им са там, където нито молци, нито ръжда могат да ги проядат, нито пък крадци могат да ги достигнат и да ги откраднат. С увереност, породена от тези притежания, те радостно вървят през снежната буря на живота.

Глава 4

Ученик на Христос

Ние не се безпокоим заради надеждите или страховете си, а само за истината и то допълва, доколкото страховете ни позволяват да я различим. (Чарз Дарвин)

Нещата наистина възприемат един удивителен обрат, когато образованите хора престанат да се учат. (Бертхолд Брехт)

Обучението е оръжието на вярата. Без него християнството е само една система от вярвания и животът на християните в този свят е застрашен от жестоки обстоятелства. Не мога да забравя думите на Кардинал Волси от пиесата на Шекспир "Хенри VIII": **"Ако бях служил на моя Бога с половината от старанието, с което служех на моя крал, той не би ме изоставил на преклонната ми възраст беззащитен на враговете ми."**

Само християните, които се посвещават на обучение и молитва, могат да застанат уверено срещу противниците си. Не винаги е възможно да се спечелят всички битки с невярващите, но ако имаме по-добро духовно обучение, ние се осигуряваме печеливша позиция. Вместо да стоим беззащитни пред Сатаната, Павел ни съветва да се облечем с цялото въоръжение, дадено ни от Бога **"Облечете се в Божието всеоръжие, за да можете да устоите срещу хитростите на дявола"**(Еф. 6:11). Когато знаем верният отговор, налице е една славна увереност. Когато сме обучени, ние сме в състояние да дадем едно интелигентно обяснение за надеждата, която живее в нас на всеки, който ни помоли. **"Но почитайте със сърцата си Христа като Господ, като бъдете винаги готови да отговорите, (но с кротост и страхопочитание), на всекиго, който ви пита за вашата надежда"**(1Петър 3:15). Само чрез живот, изпълнен с обучение и молитва, ние можем да отхвърлим критиките, с които ни обвиняват, че сме наивни и прекалено сериозни. Обучението може да е тежко бреме, но само ако му посветим време и усилия, ще престанем да губим почва под краката си.

Отначало новопокръстените биват привлечени към църквата от любовта на Исус. Мнозина от тях впоследствие си създават една любов към политиката в църквата. **Църквата, която отначало е място за среща с Бога, по-късно се превръща в място за обсъждане на социалното положение.** Нейните предизборни събрания са събиранията за чашка кафе или колективните обеда. **Новопокръстените скоро научават изкуството да се обвързва Христос с възможността да се похапне безплатно.** Те научават изкуството да се катерят по политическите структури на църквата, подлагайки се на изкушението да бъдат избрани в ръководните ѝ органи. Желанието им за опознаване на Бога и на Библията намалява, тъй като те го заменят с желание да си създадат собствен религиозен образ.

Словото и Светът

Призивът да следваме Христос е както призив да изучаваме Библията, така и да опознаваме нашия свят. **Опознавайки Христос, ние освен това трябва да научим колкото се може повече за големите неравенства в света и да ги обясняваме на угнетените хора.** Желанието ни да помогнем ще бъде скрито в следната истина: тъй като това е Неговия свят, той едновременно е и наш свят. Ако търсим да открием

сърцето на Христос, ние ще търсим начин да направим връзка между нуждата и обучението. **Правилно е да помагаме за задоволяване на физическите нужди на хората около нас. На гладът трябва да се отговори с хляб, а на болестта - с изцеление.**

Но грижата ни за задоволяване на другите нужди не трябва да измества равностойните грижи за задоволяване на духовните нужди. **Хуманизмът проявява дълбока загриженост, но само за физическата страна на човешкото същество.** Достоевски казва, че хуманизмът може да бъде форма на атеизъм, защото той се концентрира толкова силно около материалните мъки, че много рядко се занимава с и с духовните ни проблеми. **Евангелизмът се оказва подменен от социалната загриженост.** С времето обаче, християните стигнаха и до това положение, **понеже позволиха на страхът от заразата на хуманизма да не ни дава възможност да бъдем хора.**

Ние поставяме ударението само върху хляба на живота, т.е. върху вярата, като се втурваме да спасяваме вечните души с твърде малко загриженост за ежедневните проблеми на хората. Изучаваме великите откъси от Библията и четем набързо откъси като Матей 25:31-46 или Яков 2:15-17, **където се казва, че вярата без дела е мъртва.** Прекомерното концентриране само около едно нещо не позволява да се задоволяват другите човешки нужди. Всяко стесняване на вниманието ни като лъч на прожектор успява да обхване само една малка част от заобикалящият ни свят. Като правило, усърдието се характеризира с липсата на широко периферно зрение. Много често евангелизаторската дейност е страстна, но и липсва широк обхват. Нашият стремеж към разпространяване на Библейските истини често пренебрегва човешките нужди, а освен това ни заслепява и не можем да видим повечето от красотата на изкуството, която ни заобикаля.

Трагедия е, когато хората умират без Христос, но трагедия е и когато стремежът ни към Христос започне да ни пречи да не получаваме по-широко образование, защото най-общо казано, изкуството и обучението ни изглеждат загуба на време, когато се сравнят с крещящата нужда от спасяване на човешките души. Неделя след неделя ние учим текстовете и духът на великите хорови песни, но никога сериозно не изучаваме написаното от Чайковски, Бетовен или съвременните музикални произведения. Болшинството от нас по принцип нямат нищо против Бетовен. Ние сме просто твърде ангажирани с разпространението на великата истина на Христос и не ни остава много време, за да опознаваме широкия свят.

Освен това, ние сме заклеявани за нашата привързаност към аскетизма. Когато самоограничението ни стане сурово, то започва да изглежда болезнено. Когато едно учение стане мъчително, то натежава от много правила. Така самоограничението се превръща в знак за заслуга за всеки, който дава всичко. **Гордостта, че не ходим на кино, не играем покер и не пушим, обикновено започва да се възприема от другите, че ние нямаме радост в живота си.** Понякога ние украсяваме духовната си бедност с прекомерно земен език. Вижте текста на популярната песен: "Отец ми е богат с къщи и земи, той държи земните богатства в ръката си. Съкровищницата му е пълна с рубини и диаманти, със сребро и злато, богатствата му са неописуеми. Аз съм дете на Царя..."

Въпреки, че е правилно да събираме богатствата си на небето, **ние сме длъжни да се отнасяме сериозно към този свят.** В една стара религиозна песен се говори, че този свят не е нашият дом. Ние сме само странници. Този подход ни кара да си мислим, че ние преминаваме през този свят на път за следващият. При това положение не е чудно, че невярващите дръзко ни питат: "Християнството съществува от 2000 години. Защо през това време то не успя да създаде свят без Гестапо или Мафията?" **Отговорът на това предизвикателство е, че ние трябва да участваме в нашия свят, а не само да преминаваме през него.** Като вземаме участие, ние ще трябва да се разделим с чисто религиозната си разходка с Христос.

Ние ще трябва да изучаваме както Словото му, така и светът, в който живеем. Ние трябва да излезем на пазара и интелигентно да защитаваме Божията истина. Християнинът не е само воин срещу греха, но и срещу невежеството и погрешната осведоменост. Трябва да защитаваме истини от всякакъв вид - духовни или философски. Някои казват, че не спорят по религиозни въпроси, защото това е лична работа. Но когато някой унижава обичаните от нас хора, ние скачаме и не позволяваме на това да остане ненаказано. Ние не отговаряме: "Аз никога не се карам заради жена си. Това си е лично нейна работа." Каква глупост!

По подобен начин, не може да има истинска любов към истината, ако липсва готовност тя да бъде защитена. Понякога гледаме почиттелно на вярванията си. Но ако вярата има някаква стойност за нас, то сигурно ще има критични моменти, в които ще викаме подобно на Мартин Лутер: "Аз спирам до тук. Не мога да направя нищо друго." Освен че трябва да изучаваме Божията истина, ние трябва да познаваме противниците ѝ. Това не може да стане, ако се ограничим само с изучаване на Писанията. Противниците ни успяват да ни подчинят не защото познават Библията, а защото познават изкуството, философията, науката и историята.

Живеейки по време на сегашната велика експлозия на познанието, **средният християнин чете малко.** Невежеството не му позволява да защитава вярата си. Това е свят на обучението, на светлината, на

чувствата и на звуците. Ще се осмелим ли да тръгнем по пътя на слепите и глухите, водещ към културна кома? Не трябва да заспиваме по време на тази революция. Трябва да четем за това, което мислят другите, докато летим заедно към бъдещето. Необходимо е да изучаваме това, което казват философите, това което пишат писателите и композиторите, това което рисуват художниците. Необходимо е да се научим по подходящ начин да формулираме един интелигентен поглед към света.

Да стоим непоколебимо

Преди да можем да спорим убедително, ние трябва да повярваме в собствените си възможности. **Ние загубихме интелектуалното си самоуважение и се страхуваме от учените-атеисти.** Твърде дълго им позволявахме да правят неверните твърдения, че християните не са способни да мислят добре. **Християни, които си мислят, че интелектуално са по-долу от другите, не могат убедително да защитават вярата си.** На интелектуалната арогантност трябва да противопоставим твърдите си отговори.

Ние не сме по-долу от другите и трябва високо да говорим за самочувствието, което получаваме от това, че вярваме в Христос. Ние сме защитници на неговия кръст и трябва смело да демонстрираме пред учените-атеисти колко високо оценяваме вярата си. Освен това, съществува необоснованата идея, че когато християните станат по-образовани, те престават да вярват в Бога. Трябва да се противопоставяме на тази идея. Като имаме ясна представа за света в който живеем, ние продължаваме да вярваме и колкото по-вече сме осветени, толкова по-добре отговаряме на неговите критики. **Опасността от образованието е, че премахвайки неосведомеността, то може да стане източник на арогантност.**

Интелектуалната гордост, основаваща се на егоизма ни, не защитава вярата, а я разделя. Язвителната религия, позлатена от традицията, поглежда презрително на опитите за съживяване на християнството от времето на Христос. **Обикновените посетители на църквата усещат високомерното държание на високопоставените църковни велможи.** Християнското образование не само помага да се освети невежеството, но и повишава религиозното ниво. **Всеки защитник на вярата трябва да осъзнае, че в Божието царство няма граждани от втора категория.** Либералните християни често се хвалят с нивото на познанието си, но изглежда че им липсва стремеж да бъдат мисионери. Консервативните християни, даже когато имат по-малко познания, изглежда че са единствените християни, които притежават издръжливост, за да променят света.

В края на краищата, мисионерството и евангелизаторската дейност са най-доброто доказателство за подчиненост на Христос, чиято последна заповед е била да се разнася евангелието му по света. Веднъж един мъдър мисионер казал, че е безсмислено да се занесе една лампа от САЩ в Индонезия, **ако тя не гори в къщи.** Ако стремежите ни към обучение не се подчиняват на казаното в Йоан 3:16, ние не можем да твърдим, че сме мъдри или обучени. Борбата ни за цялостна мисионерска дейност е толкова важна, колкото и необходимостта да знаем колкото се може повече за нашия свят. Но не можем да се задоволим само с едното от тези неща, трябва да притежаваме и двете. Трябва да получаваме всестранно образование и да проповядваме Христос като наша единствена надежда.

Да рискуваш

Публичното проповядване е рискована работа. Павел не е бил сигурен, че ще победи в спора с атиняните. В същност, той загубил, но не изцяло, защото спечелил: **"...Дионисий Аеропагит, още и една жена на име Дамар и други с тях"** (Деяния 17:34). **Павел е имал интелект, а истинският интелект никога не може да бъде пренебрегнат. Атинските мислители, които са спорили с Апостола, не го наричат глупав, просто защото не са съгласни с него.** Тези интелектуалци може да са се считали за нещо повече от Павел, но превъзходството им не ги заслепявало за доводите му. Павел не е бил невеж. Позицията му е аргументирана и те са усещали силата на познанието му, докато го слушали да говори. Арена на която се защитава Павел е толкова важна, колкото и това, което казва.

Необходима е смелост, за да се влезе в открит спор. Без съмнение е прав Карл Джаспар, когато казва: "Ако църквите се осмелят.... да се поставят в затруднено положение, Словото Божие ще започне да внушава доверието навсякъде и ежедневно, разпространявано от свещеници и теолози." **Но ние рядко имаме смелостта да рискуваме безусловно.** Освен това твърде много се страхуваме да се появим голи в деня на милостта. Поради това не желаем както да защитаваме, така и да признаваме вярата си. В Евангелието има история за една жена, която имала неизлечимо кръвотечение от много години. Когато веднъж тълпата се притискаше към Исус, тя се докоснала до дрехата му и била излекувана. Жената трябва да се е зарадвала както на излекуването си, така и на това, че е останала незабелязана. След като го докоснала, тя се опитала да се изплъзне в тълпата. Но Христос не ѝ позволил да се отклони от отговорността си и да признае пред присъстващите, че е излекувана. Той попитал: **"Кой ме докосна?"** Докато все още другите не знаят за нашето спасение, той продължава да пита: "Кой ме докосна?"

Ако спасението е нещо ценно за нас, ние трябва да го признаваме пред другите. Като намираме смелост да правим това, един ден ще имаме смелост и да го защитаваме. Има времена, когато е лесно да

признаваме вярата си, но има и времена, когато това е трудно. Димас, обичан приятел на Павел от неговите мисионерски пътувания, нямал достатъчно смелост, поради опасният риск от разобличение. Вижте с каква болка Павел пише по този повод: "*защото Димас ме изостави, като обикна сегашния свят*" (2 Тим.4:10). Защитата на Евангелието се оказало фатално и за самия Павел, а Димас не е бил в състояние да понесе този товар.

В романът си "Братя Карамазови" Достоевски описва как единият от братята, Иван Карамазов е изправен пред съда като свидетел от страната на брат си Димитър, *несправедливо обвинен за убийството на баща им*. Под тежестта на създалото се напрежение, в критичният момент от процеса, Иван полудял. *Въпреки, че само Иван можел да даде доказателства пред съда за невинността на брат си и да го спаси, той започнал да говори несвързани и неразбираеми неща и Димитър бил осъден. Може би страхливата реакция на душевноболният Иван е олицетворение на толкова много християни. Ние сме призвани от Бога да свидетелствуваме, че имаме информация, която може да спасява хората.*

Обаче често пъти доказателствата, които даваме са деформирани от личните ни преживявания и емоции. Ние толкова малко изучаваме този свят, че ни липсва задълбочено познание за човешките затруднения. Липсата на време често пъти ни пречи да защитим вярата си. *Тъй като постоянно сме заети с ежедневните си проблеми, ние не можем да намерим малко време, за да дадем доказателствата си. Толстой пише за склонността ни да принижяваме значението на вярата, като отдаваме прекомерно голямо значение на ежедневното:* "Добре си спомням вторият път, когато ме обхвана лудостта. Това стана когато леля ни разказваше за Исус Христос. Тя завърши разказа си и искаше да излезе от стаята, но ние я задържахме. "Разкажи ни повече за Исус Христос!" настоявахме ние. Тя отговаряше: "Трябва да си ходя." Но Митинка настояваше: "Недей, разкажи ни повече, моля ти!" Тя ни повтори всичко, което вече ни беше казала. Каза ни как са го обвинявали, как са го били и как са го убили, а той само се молел и не ги обвинявал. "Лельо, защо са го измъчвали?" "Защото са били грешни и зли." "Но Той не е ли бил Бог?" "Пазете тишина, вече е 9 часа, не чувате ли часовникът бие?" "Защо са го били? Той им е простил. Защо след това са го удряли? Дали го е боляло? Лельо, дали го е боляло?" "*Казах ви да пазите тишина, сега отивам в дневната стая да пия чай.*" "Но може би това никога не се е случвало, може би той не е бил бит от тях?" "Отивам!" "Не, лельо, не отивай..." И отново бях обхванат от лудостта, плачех непрекъснато и започнах да си удрям главата в стената." *Младият Толстой намерил, че е неразбираемо (тези спомени са от неговата автобиография) Христос да е бил третиран толкова брутално, а леля му да не желае да пожертвува малко от времето, посветено на пиенето на чай, за да си поговорят за това. Ежедневното обезценява всички стойности.* Когато дадем възможност на сериозните въпроси или предизвикателства да ни отминат незабелязани защото бързаме, ние демонстрираме, че вярата няма особена стойност за нас.

Да слушаме

За да направим ефективно свидетелството си, ние сме длъжни да се научим да правим разлика между дръзкия скептик и търсецът скептик. "*Бог е мъртъв!*" *може да се каже с две различни интонации.* Преди няколко години Томас Алтизер разказваше с арогантна и дръзка академичност за първите си години като професор. Имаше една скрита радост в начинът, по който правеше язвителните си коментари за Библията. Но има и друг начин да се каже, че Бог е мъртъв: *Това е плачът на един честен, но търсещ скептик.* "Бог е мъртъв, но аз искрено желая това да не беше така." *Гладуващото неверие може да бъде спасено.* Плачещият и търсещ атеист всъщност е вярващ, който чака някой състрадателно да му разкаже за Христос. Една резултатна защита би накарала невярващите да проверят положението, в което се намират. Но да се каже или предположи: "Вие не сте се замисляли за положението, в което се намирате или вие може би не можете да повярвате в това" е снобизъм. Нека да си спомним, че независимо от това, че търсим начин да дадем възможност на хората за пръв път да се запознаят с Христос, *ние ще постигнем много по-добри резултати, ако не осмеем или унищожим ценностите, в които вярват, даже ако за нас те нямат никаква стойност.* (Коментар: Точно така е постъпил Павел, когато е говорил в Ареопага в Атина. Уважението към вярата на слушателите е мостът, по който може да мине евангелието. Д.Пр.) Слушането е съществено важно при изразяване на съчувствие. *Съмняващите се трябва да видят, че ги слушаме, а не че им изнасяме лекции.*

Някои механични форми на свидетелстване ни карат да поставяме ударението върху схеми, които замъгляват здравия разум. По средата на някое разгорещено обсъждане нетърпеливият евангелизатор често се отклонява към "Четирите духовни закони" или започва да говори за "Римският път към спасението". Това подменяне на местата на коня и на колата намалява стойността на християнството в очите на невярващите и те често незабавно прекъсват дискусиата. *Трябва да сме търпеливи и да не се страхуваме да загубим. Никой не обича нечестният спорт.* Някой фанатици, когато бъдат поставени в затруднено положение от разумните аргументи на противника си, проявяват склонност да се измъкват с благовидни клишета. Спорът не е загубен, ако невярващият накрая каже: "Ще си помисля по този въпрос!" *Но обсъждането почти винаги умира и няма шанс да бъде подновено след клишета като: "Скъпи братко, само се моли и вярвай на Бога!"*

Резултатната защита напомня на търсещите, че са длъжни да живеят, осмисляйки това, което са научили. Обучението и на разбирането са от изключително значение в сегашното време на съмнения. Наистина, спасението е съкровище. Когато на него се гледа по този начин, то бива защитавано спонтанно. Един писател казва: "Никой не знае в какво вярва в същност. **Вие започвате да разбирате това по начинът, по който реагирате.**" Когато установим, че реагираме на онези, които ни презират заради вярата ни, ние имаме доказателство, че я ценим. **Но за да защитаваме това, в което вярваме, ние трябва да се учим.** Когато сме обучени и имаме желание да се подложим на риск, ние ще излезем на пазара на съмнението и ще извикаме: "Аз вярвам.... по следните причини!"

Глава 5

Фактите и Истината

"Най-голямото признание на ранната църква е било признанието, направено от Симон Петър в Цезария: "Ти се Христос, Синът на Живият Бог." (Мат.16:16) (Клайд Фант)

"Свидетелство за човек от съветски концлагер, описано от Солженицин, който спял на легло над неговото. Вечер този човек се качвал на леглото си, изваждал старо и измачкано парче хартия от джоба си и го прочитал с видимо задоволство. Оказало се, че на него са написани откъси от Евангелието и за този човек те представлявали единственото утешение и радост в това ужасно място. Сигурен съм, че този човек не би бил толкова доволен и не би получил толкова познания, ако трябваше да гледа религиозните програми по телевизията." (Малкълм Мъгеридж)

Бездна разделя вярата от науката, религията от технологията, преклонението пред Бога от образованието и Бога от всички академици. Вярата върви по едната страна на пътя, докато науката върви по другата. Нещата никога не са в чист вид, **но най-общо ние говорим за техническите неща като за факти, а за духовните неща - като за истина.**

Но аз не съм съгласен с твърдението, че фактите са врагове на истината. Точно обратно, те са нейни непоклатими приятели. **Всъщност, те са сиамски близнаци и философската операция за тяхното разделяне ще убие и двамата.** Аз знам, че Колумб е открил Америка. Това е факт, но това е и истина. Факт и истина е, че това е станало в 1492 година. Факт и истина е, че корабът му се наричал "Санта Мария". Въпреки че понякога изглежда, че думите факт и истина са синоними, **те са далечни синоними.**

Истина е топла дума, а факт е студена. "Джени, наистина те обичам" разбира се е по-топло отколкото "Джени, аз фактически те обичам." **Истината е философска категория т.е. продукт на мисловната дейност, а фактът се базира на опита.** Две плюс две е равно на четири и това е факт, **а истината е твърде силна и голяма дума, когато не би трябвало да използваме, когато говорим за общоприети неща.**

Истината е неуволима, докато фактът е очевиден. Истината е безформена, докато фактът има точно описание. Истината е склонна към тишина и пасивност, докато фактът често пъти е много крещящ. Истината е страхът на космонавта, а фактът е спасителният механизъм. **Тук стигаме до най-голямото разграничение, че истината е мистична величина, а фактът е научна величина. Сътворението е чудо, то е както факт, така и истина.**

Но през първият Петък, когато Адам и Ева са си лягали, за истината е било достатъчно да се каже: **"И стана вечер и стана утро, ден шести"** (Бит.1:31). **А фактът е пълен с въпроси без отговор.** В Райската Градина духал лек ветрец и истината обичала нежното движение на въздуха. Фактът искал да знае скоростта на вятъра. Слънчевата светлина падала с разточително великолепие и истината се наслаждавала на нейната топлина, но фактът не разбирал загадката на хелия. Животните в Райската Градина представлявали мирно царство, но фактът се интересувал единствено от анатомията им. Дърветата в Градината били великолепни. Те били тъкмо такива, каквито истината желала да бъдат, но фактът се интересувал единствено от процеса на фотосинтезата. **Различията между тях се появили тъкмо в Райската Градина и те се разделили, като истината започнала да търси смисълът да се живее, докато факта отишъл да търси пещерни рисунки.** По-късно е било само въпрос на време истината да се превърне в теолог, а факта - в антрополог.

"Не, не, не" викат знаещите. Истината и факта са спорили още в Райската Градина. Опрени глава до глава, те са водели глупави разговори. Но когато поглеждали надолу, те виждали, че стъблото им е общо и че са привързани един към друг. Оттогава до сега те продължават да играят глупавата си игра на думи. Но близнаците винаги са имали най-големи проблеми, когато е трябвало да оценяват библейската истина. **За**

факта било трудно да признае, че основата на цялата наука е родена от съзидателната сила на Бога. Обикновено, когато истината чете Псалм 19, фактът започва да крещи с цяло гърло, че това са безсмислени приказки. Те никога не стигат до общо мнение - **истината говори за вечността, а фактът - за конкретните неща. Истината предпочита смисъла на нещата, а фактът иска доказателства.**

Мнозина любители на фактите не са съгласни, че в Библията могат да се намерят някакви важни факти. Използвайки фактите, те строят затворени научни системи, които са логични и обясними. Не че те мразят библейската истина, но тяхната стръв е насочена само към фактите и не им позволява да намерят нещо ценно в цялата Книга на Истината. **Любителите на фактите не могат да разберат как вярващите приемат истината толкова лесно.** Те искат да повярват на истината, но по-лесно вярват на фактите. Искат да живеят в съгласие с вярата, че рибите поглъщат хората и че дърводелците изцеляват сакатите, **но не могат.**

Трябва да си призная, че обичам истината. За мене е лесно да възприема пешта на Навуходонсор като нещо, което затопля моя кабинет. Но познавам хора, които цял живот се борят да приемат вярата и не успяват. За онези, които приемат само факта и отхвърлят истината, техните съмнения са толкова ценни, колкото и психиатрията. Тук и там търсачите на логика се противопоставят и питат: "Но защо просто да се вярва?" Може би защото интелекта им е станал твърде горд, за да се покае? Може би се страхуват от отхвърляне на любимите им възгледи и на живота в света на фактите? Може би отказват да вярват, защото светът на истината им се струва чужд? Може би се страхуват, че ще изгубят контакта си с цялата наука, почиваща на разума? Ако позволят съществуването на един ангел, дали няма да дойде едно множество от небесни воители и да им помогне да си стегнат багажа за пътуването им до лудницата?

Онези, които изключват наличието на каквато и да е истина в Библията, се дистанцират от самата идея за чудесата. Болшинството от тях допускат, че ако е възможно да се случат чудеса, то в тях би имало огромен смисъл. **Но те не могат да стигнат до такова състояние, че да повярват.** Чудото представлява една случка и като всяка случка е свързана с конкретно място и става в определено време. Случката може да става с участието на един или двама човека, но подобно на пресичането на Червено море от евреите, когато излизали от Египет, тя може да засяга хиляди хора и да има огромно историческо значение.

Самата история понякога се занимава с необяснимото. **Дали приемам или отхвърлям реалността на Пасхалната чума, която поразила първородните деца в Египет, това не променя факта, че това действително се е случило.** Някой може да попита: "Ако се случи чудо, в което никой не вярва, дали това чудо действително се е случило?" **Неверието не може да унищожи чудото, но може да намали неговите резултати.** Когато евреите видели, че Червено море се разделило пред тях, за да избягат от потерята, те щели да бъдат хванати и убити, ако не бяха повярвали в това, което са видели. Значението на чудото не се състои толкова в това, че Бог е разделил морето, а в безопасното му пресичане от народа на Израел.

Смисълът на това чудо е спасението, а разделянето на водата представлява механичното и не толкова значително проявление на това събитие. Възкресението е централно чудо в Библията. Но ако не повярваме в него, то губи силата си. Павел ни уверява, че: *"ако Христос не е бил възкресен, то празна е нашата проповед, празна е и нашата вяра"* (1 Кор.15:14). **Без чудото на възкресението, ние сме подложени на безнадеждно тление. Но такъв ще бъде резултатът и когато наистина има възкресение, но ние не вярваме в него.** (Коментар: Възкресението не зависи от това, дали ние вярваме в него. То се е случило! Така както можем да не вярваме, че утре слънцето ще изгрее, но то така или иначе ще изгрее. Д.Пр.)

Тези, които обичат библейските истини, гледат на студената наука като на огромен капан и си представят, че ако попаднат в него и започнат да се придържат единствено към фактите, няма да имат възможност да повярват в нищо забележително. **Библията е пълна с исторически факти,** но те често се пренебрегват от онези, които се съмняват тъкмо защото фактите са преплетени със случки, при които е трудно да се отделят чудесата, етиката и историята. В Библията чудесата и учението са преплетени по един неразривен начин. Десетте Заповеди са дълбоко вкопани в една рамка от чудеса: разделено море, тайнствена мана и горящи храсти. Блаженството е красиво, но то ни се представя заедно с истории за излекувани деца, очистени прокажени и хора, вървящи по водата.

Великото библейско учение за спасението е родено от две изумителни чудеса. **Централна тема за Стария Завет е Божието освобождение на народа на Израел от робството му.** Новия Завет се фокусира около спасението от греха. Подменете Червено море и вие ще лишите от сила учението на Стария Завет за освобождението от робството. Подменете възкресението и ще лишите от сила учението на Новия Завет за спасението.

Вярата израства от случая. Тук виждаме разликата между фактите и истината. Науката не може да бъде отделена от предсказуемостта в природата и да запази целостта си. Генетиката не може даже за миг да остави настрана законите на Мендел и да очаква, че системата ѝ ще остане цяла. Химията не може да изостави убедеността си в молекулярния строеж на веществата, защото иначе няма да има ключ за загадките.

А вярващите в библейските истини извличат великият смисъл от случаи, които са в противоречие с науката. Ние знаем физическите свойства на водата. **Въпреки това, в случката с Червено море водата се държи по различен начин.** **Възкресението е психологически невъзможно. Умрял човек не може да живее отново, но един човек е направил това и така се е родило Християнството.** Господ е създал своята вселена по един предсказуем начин. Всичко в тайната, от която сме толкова зависими, винаги ни се представя по един очакван от нас начин. Изгревът, дъждът, гравитацията, кислородът, лимфната система, молекулите, пропускателната способност на транзистора - **великите научни постижения са изградени върху предсказуемостта на Бога.**

Огромната вяра е изградена върху способността на Бога да премине през собствената си предсказуема система. **Когато това стане, се получава чудо.** За да внушават доверие, чудесата не стават често и по този начин се дава възможност на науката да съществува. Но понякога това става и така се раждат чудесата. НАСА, Агенцията за космически изследвания на САЩ, зависи от предсказуемостта на Бога, за да продължи да съществува. Всички клонове на науката използват неговата предсказуемост, за да създават млечни продукти, двигатели с вътрешно горене, спирачки за локомотиви и да анализират с компютри монотонните звуци, пристигащи до нас от космоса.

За щастие ние се придвижихме напред от времето, когато алхимиците и теолозите от Средновековието гледаха на природата като на Божии доспехи и въоръжение, с които той се бори с нас. **Някога са мислели, че ураганите, земетресенията и тайфуните са Божии гръмотевици.** **Считали са, че когато се почувствал изморен от хората, Бог просто поставял някаква бактерия между тях и се облягал доволен, за да наблюдава чумата, която унищожавала неговия свят, който тъкмо това си заслужавал.**

От такава абсурдна гледна точка към природата, на учените, които пресушавали блатата или изобретявали гръмоотвода, се гледало като на противници на Бога. В края на краищата, ако Бог желае да накаже една непокорна църква с гръмотевица, дали гръмоотвода ще му попречи да осъществи волята си? Би ли успял Галвестон да построи вълнолом, ако Бог имаше желание да потопи градът посредством урагани? **При такава гледна точка обществото на инженерите се превръща в армия на противници на Бога, които не му позволяват да осъществи замисълът си, защото контролират наводненията.**

В наши дни от споровете за абортите и за контрола над раждаемостта често се поражда еволюция на тази борба между фактите и истината. Еволюционистите притежават един арогантен начин да се присмиват над вярващите, че светът е създаден от Бога. Някои християни се унижават да правят евтини трикове, вместо да се придържат към реалните аргументи. В наше време е трудно за християните да кажат точно в какво вярват, защото вътре в самото Християнство има голямо разделение относно природата на чудесата. *(Коментар: В мигът, в който християнин започне да се опитва да обясни начина, по който е извършено някакво чудо, той вече е победен. Сляпороденият, когото Исус направил да прогледне просто казвал, че не знае, как е станало това, но казвал, че е бил сляп, а сега вижда (Йоан 9:1-30). Като християни ние не ставаме експерти, които знаят как стават чудесата, ние просто вярваме в чудесата, извършени от Господа. Д.Пр.)*

Много посетители на църквата вече не вярват, че те наистина са се случили. На кого да вярваме, когато теолозите спорят? Технологиата не е създадена, за да даде нови определения на чудесата. Тя просто продължава да прави впечатляващи и невероятни неща и по този начин необикновеното става обичайно. Моисей създал водна стена в Червено море. Същото правят и строителите на язовирите. Парашутистите доказаха колко е лесно човек да скочи от най-високата точка на всеки храм и да се приземи невредим. Както Илия, така и братята Райт са летели. *(Коментар: Бащата на братята Райт е бил епископ и не е вярвал, че човекът може да лети. Но синовете му го опровергали. Д.Пр.)*

Няма действителен конфликт между технологиата и чудото, но днес не е лесно да ни бъде внушен благоговееен страх. Често човек си представя, как би реагирал Генерал Вашингтон, ако можеше да бъде пренесен от неговото в нашето време. Сигурно щеше да е подложен на невероятен шок. Домовете ни сами регулират температурата си, а космическите кораби обикалят земното кълбо за някакви си 90 минути. Генерал Вашингтон щеше да се шокиран до онемяване пред кутията със стъклена стена, пълна с малки хора, която ние наричаме телевизор. Когато се случват толкова много невероятни неща, всичко започва да изглежда възможно. Ваксината на Дженер всеки месец спасява от заболяване повече хора, отколкото Исус е направил през целия си живот. Тази ваксина се счита за дело на науката, а не на чудото.

Но без да иска, технологиата направи нещо по-лошо от принизените чудеса. **Подобно на един егоистичен Римски император, тя сама се провъзгласи за свещена.** **По този начин технологиата се превърна едновременно в голям спасител и велик поробител.** Световното Село на Мак Лухан не е било без олтар. Технологиата била идол и се нуждаела от преклонение. Трудно е да не се преклони човек пред технологиата, която е примесена с чудеса.

На пръв поглед изглежда, че технологиата е победила Бога. **При това технологиата не предявява изисквания към нашия морал.** Човек не може да преживее чудото на раждането отново, ако не се подчини пред Исус Христос като пред цар. Но човек може да започне да извършва чудото за контролиране на

раждаемостта и по този начин да отхвърли и Бога и технологията. **Този огромен, направен от неръждаема стомана и натъпкан с транзистори идол** става все повече и повече обект на обожание, машините му шествуват по земята и се подчиняват само на кибернетиците, които са ги създали и ги лекуват, когато се разболеят. Психологическата революция, която върви редом с възхода на технологията, изостави библейското определение на човека. Ние бяхме принудени да открием идентичността си в диалог с психотерапевти, които изглежда рядко се съгласяват с нас по отношение на това, как можем да намерим най-краткия път до смисъла на живота. Премахването на греха се оказва нещо, което може да се подобри или да се регулира. "Аз се чувствам прекрасно - вие се чувствате прекрасно" - това е новият начин, чрез който осъзнаваме нашите лишения и живеем с тях. Оказа се обаче, че психологичната технология не е проста работа. **За болшинството хора традиционната психиатрия представлява една безкрайна терапия, която никога не достига до успех в лечението.** От друга страна осъвременената психиатрия ни изглежда статична и експериментална.

Глава 6

Смисъл в чудесата

Философията и науката не винаги са приятелски настроени към идеята за Бога. Причината за това е, че те имат за задача да изследват нещата и са нетърпеливи с всяко нещо, което отказва да бъде изследвано. (А. Тозер)

Ние сме деца на Адам. **Интересът ни към науката и обучението не е случаен. Самото ни название Homo sapiens в превод означава "знаещ".** Петте ни сетивни органи ни дават възможност да събираме и да класифицираме всякаква информация: тази повърхност е гладка, а онази е грапава. Това е вкусно, а онова е горчиво. Тя е красива, а той е невзрачен. Чуй цигулката как свири. Спри да чукаш по тръбите! По този начин преживяваме живота си, като опитваме и класифицираме откритото от нас.

Но ние се обучаваме по-лесно, отколкото вярваме. Ние винаги пробваме с пръст повърхността, върху която е поставен надписа "Пази се от боята". Няма да повярваме, докато не установим, че пръстът ни е нацапан. Ако се окаже, че боята е изсъхнала, ние ще пробваме с цялата си длан и даже можем да я почоплим, за да си отчупим едно парченце. Докосването на незасъхналата боя се дължи на наследството от Адам, което живее в нас.

Ние сме неизлечимо лековерни, но парадоксално е, че в същото време сме неизлечими неверници. За Адам в Райската градина е имало само един надпис "Пази се от боята". На този надпис е пишело ясно: **"Ябълки, които не са за ядене!"** Адам сигурно многократно се е чудил, когато е гледал ябълките и се е питал: "Така ли е или не е така?" **Адам е бил създаден да живее вечно.** Той просто се е чудел колко дълго може да живее човек, без да провери, дали надписът е верен. Бил е обхванат от треска, че трябва да узнае това. Дали Господ Бог е поставил надписа, само за да го подлуди чрез изкушението да узнае? Желанието в него се надигало и го разяждало. Сатаната изкушил Адам с присмеха, че има все още едно нещо, което той не знае - **осезателното усещане за забраненото, чувственото удоволствие от боята върху пръста.** Адам може да ни води към съмненията, но той не ни задържа там. Ние събираме собствена информация за състоянието на боята под всеки надпис. **Някои от нас се съмняват във всичко и се наричат атеисти. Някой от нас се съмняват почти във всичко и те се наричат агностици (търсачи на познание).** **Някои от нас се съмняват малко и се наричат вярващи.**

НЛО

Какво точно означава да бъдеш вярващ? Това означава да ограничиш първоначалният глад на Адам за получаване на познание чрез собствен опит. Вярващите могат да подтиснат желанието си да проверят дали боята е изсъхнала. Те казват на онези, които се опитват да откъртят парченце от боята, че искат да вярват на надписа. Чудесата се случват тогава, когато не сме в състояние да съберем необходимата ни информация. **Ние получаваме свободата да вярваме в онова,** което се намира **извън обсега** на нашето разбиране. Преди известно време доста често се появяваха съобщения за появяване на НЛО. Тези летящи обекти кацаха на различни места в САЩ и тревожеха случайните свидетели, което изглежда че беше единствената им реална задача. Аз не вярвам в НЛО и се ядосах особено на следното съобщение: човек от нашия град видял летящ обект с изпъкнала форма. Той очевидно е бил шокиран и разправял на хората, че е видял цигарообразен кораб да лети над Омаха. Жена ми прочете на глас съобщението във вестника на този жалък и истеричен човек, който би трябвало да бъде прибран за лечение в местната болница и ме попита: "Какво смяташ че е видял?" "Нищо", отговорих ѝ аз доста раздражено: "Забелязала ли си, колко много хора казват, че са виждали НЛО, но никой не е успявал да го снима?" Жена ми виждаше, че започвам да се ядосвам, но

отговори: "Не, а ти знаеш ли каква е причината?" "Защото е трудно да се направи снимка на шизофренията," казах аз ядосано.

Няколко дни по-късно на смрачаване отивахме до пазара, който се намираще наблизко до дома. Когато стигнахме до кръстовището, аз видях тези малки светещи цигарообразни изображения, които кръжаха в небето. Огледах внимателно небето и казах на жена си: "Погледни, какви са тези неща?" "Знаеш ли на какво приличат?" - попита ме тя. И двамата знаехме на какво приличаха. Тя ме попита: "Добре, къде ти е фотоапарата?" Ясно беше, че там има нещо и то беше обяснението на загадката. В този случай собствената ми гледна точка беше затъмнена от неверието. **След като веднъж бях казал, че няма подобни летящи обекти, само интелигентното покаяние би могло да даде възможност за промяна.**

Но това нещо никога не е лесно. Веднъж Савел се присмял над суеверните християни, които вярвали във възкресението. Без съмнение той е благодарил на Бога, че е посещавал еврейската семинария и можел да различи примитивната религия, когато я срещне. Но на път за Дамаск бил обгърнат от светлина и попитал: "Какво е това?" Ако жена ми беше край него, тя щеше да му каже: "Добре, възпитанико на семинарията, къде ти е фотоапарата?" Павел е трябвало да се справя с тайнство, в който вече бил казал, че не вярва. Когато Исус казал: "Аз съм Исус от Назарет," Павел нямал наглостта да отговори: "Но ти си в гробищата. Аз на всички казвам това." При другите световни религии може да не съществуват чудеса и легенди или да не са важни за вярата. При християнството обаче не е така. **Както раждането, така и възкресението на Христос са станали по един чуден начин. Ако се опитаме да отнемем на християнството чудотворно му сърце, ние ще го унищожим.**

Преустановяване на законите на природата

Библейските чудеса временно прекратяват действието на природата, за да се извърши нещо, което е в полза на хората. Това демонстрира колко високо сме ценени от Бога. Природата може да бъде любезна. Когато това е така, ние можем да видим Бога в гнездото на чайката и в планинския поток. Но какво да кажем за случаите, когато природата не е любезна? Какви изводи си правим, когато земетресения разтърсват градовете или когато селата са обезлюдявани от епидемии. Не казваме ли, че Бог е демон, който въобще не се грижи за нас?

Природата не е единственото нещо, чрез което Господ показва, че ние имаме особено значение за него. **Чрез преустановяване на действието на природата Бог ни демонстрира, че за него ние сме по-ценни, отколкото установения от него самия ред.** Исус излекувал слепотата на Вартимей (Марк 10:46-52) и чрез един свръхестествен акт му върнал зрението. Чудото доказало, че за Бога, Вартимей е бил важен. Исус нахранил пет хиляди човека, защото почувствал състрадание към гладната тълпа.

Като размишляваме над такива свръхестествени случаи, **ние разбираме космическата СИ важност. Без Бога, който контролира природата, ние не сме нищо повече от ненужни микроби.** Андре Малро е казал: **"Най-великата тайна не е това, че сме захвърлени между огромен брой планети и звездни галактики, а че в този затвор ние съумяваме да си създадем достатъчно привлекателен образ за себе си и да отречем нищожността си."** Но това само отчасти е вярно. **Ние щяхме да бъдем нищо, ако Господ не ни обичаше.** Докато сме деца, чудовищата ни се струват реални и озъбени и се крият в тъмния коридор, водещ към стаята ни. Ние чуваме гръмотевичните им стъпки в мрака, но после се оказва, че това е баща ни, който е чул да плачем и е дошъл да ни успокой. **Ние не го виждаме в тъмнината, но усещаме докосването му и усещаме, че е до нас.** Вселената е огромна и понякога е тъмна, **но ние не сме сами.**

Разгадаване на чудесата

Независимо от това, самото чудо, чрез които Бог демонстрира обещанието си, се нуждае от тълкувание. Дали в тъмното усещаме ръката на Баща си или си въобразяваме, че той ни докосва? Наистина ли ни говори или това е ревът на бурята? Даже ако стигнем до заключението, че Баща ни говори, какво иска да ни каже? Понякога разгадаването на чудото може да се окаже трудна работа. Консервативните християни не се съмняват в първото публично чудо, извършено от Христос (превръщането на водата във вино по време на сватбата в Кана Галилейска). Но за някои от тях тълкуването е болезнено. Те биха желали Исус да беше превърнал виното в няколко делви в чиста вода за пиене, а не обратното.

Трудно е да се открие и смисълът на проклятието, отправено от Исус към смокинята, защото нямала плодове. **Това може би е най-двусмисленото му чудо.** То ни принуждава да вярваме, без да разбираме. Въпреки че не се съмнявам в неговата истинност, при това чудо ми се струва, че липсва уместността на едно излекуване, например. Освен това, разгадаването може да включва установяването на различията между едно чудо и един фокус. **За фокуса ние казваме: "Как направихте това?" Пред чудото ние свеждаме глава и казваме: "Аз вярвам!"**

Моисей бил очарован от превъзходството на Йехова над Египетския бог Ра. Йехова превърнал Моисей в първокласен факир, който с негова помощ можел да превръща тоягата си в змия. Оказало се, че и придворните магьосници на египетския фараон можели да хвърлят тоягите си на земята и те да се

превръщат в змии. Един ден те се срещнали, त्याга до त्याга, змия до змия, фокуса до чудото. За момент изглеждало, че самите магьосниците също са правели чудеса. Но те били само фокусници. **Какво е научил Моисей от тази среща, след като неговата кобра погълнала змиите на магьосниците?** След пресичането на Червено море той може би е разбрал, че фокусът със змията е несравнимо по-лесен от спасяването на един народ. Фараонът ръкопляскал на фокуса със змиите, но посипал главата си с пепел и плакал, когато Пасхалния ангел убил синът му.

Свободата на Бога

Човешката значимост е далеч по-голяма от чудото на Пасха и от всички чудеса на Изхода. Не Моисей, а Бог е казал (на Фараона): **"Пусни хората ми да си ходят!"** Бог е работил за освобождаване на хората, защото самият той е свободен. Той не може да бъде затворен в природния свят. Честертън е прав, когато казва, че **вселена, в която няма възможност за извършване на чудеса би представлявала затвор за Господа.** "Чудото демонстрира свободата на Бога. Католическата религия счита, че и човека, и Бога притежават духовна свобода. Калвинизмът отрича, че хората имат свобода, считайки че само Бог е свободен. Научните материалисти отнемат свободата на самият Бог. Те го оковават във вериги така, както в Апокалипсис е казано, че ще бъде окован дяволът. Според тях във вселената нищо не е свободно." Дейстите вярват, че Бог е създал вселената, но няма контрол над нея. Според тях Бог е бил необикновен, но освен вселената не е направил нищо необикновено. Когато запитвам либералните мислители защо не вярват в свръхестественото раждане на Христос, те често ми отговарят, че ако той е бил изцяло човек, то той би трябвало да се роди по един естествен начин. Аргументът звучи добре, докато не подчертаете естественият извод, че тогава и смъртта му би трябвало да е естествена. За да бъде изцяло човек, Исус трябва да остане мъртъв, доколкото това е обичайното човешко състояние. Такъв обикновен Христос е толкова човешки, че се губи в множеството поетични тайнства, които поставят началото на религиите.

Като отричат, че Бог притежава силата да възкреси Христос, те отричат, че Бог има свободата да живее над законите на природата и на разума. Несъмнено нашето ограничено мислене представлява твърде тясна клетка за космическия Бог. **Вярвайки в чудесата, ние предоставяме на Бога свободата да работи, както пожелае.** (Коментар: Ние не предоставяме нищо на Бога, а Той ни предоставя всичко, от което се нуждаем. С неверието си ние навреждаме само на себе си, а любящият Бог е натъжаван, че хората се самоунищожават, поради неверието и греховността си. Глината не може да представи нищо на грънчаря. Творецът е неограничен. И не е длъжен нищо да ни обяснява какво прави, нито защо го прави. Той е суверен. Това е истина, с която можем да се съобразим и да се възползваме от спасението, предоставяно ни Исус Христос или да умираме като невярващи. Изборът е на всеки от нас. Д.Пр.)

Понякога свободата на Бога може да изглежда жестока. Господ е освободил Израел като убил всяко първородено в Египет, а цялата египетска кавалерия се издавила в Червено море. Мнозина от жителите на Йерихон умрели, когато се разрушили крепостните стени на града. Господ обичал децата на Йерихон, но поради известни само на него причини, някои от тях пострадали, а други оживели. **Ако Бог не към всички е милостив, ние трябва да помним, че той действа поради причини, които не винаги могат да бъдат разбрани преди да е изминал определен период от време, за да се разкрият неговите намерения.** **Ако Бог е свободен, той може да тръгне накъдето си пожелае и да прави каквото иска.** Може както да се намеси в пиенето на гостите на сватбата и да ги накара да пият вода, мислейки си че е вино, така и наистина да превърне изворната вода във вино.

Когато пророк Илия е бил гладен, гарваните му носели храна. Той е можел също толкова лесно да умножи в неограничено количество последния самун хляб. Когато тълпата била гладна, той можел еднакво лесно да умножи хляба или да изпрати едно ято гарвани да й донесат храна. Толкова често чудесата се объркват със съпадението. Когато израилтяните умирали от глад, може би някой е казал: "Погледнете, случайно над Синай летят пдпъдъци. Днес имаме късмет!" Може би, когато са седнали да се хранят същата вечер, някой друг може да е отбелязал, какво щастие за тях е било да се окажат на място, над което прелитали милиони пдпъдъци.

Други обаче може да са били убедени, че Бог е действувал преднамерено, за да им изпрати тези птици. Няма съмнение, че някои от хората които са вървели с Моисей, никога не са видели чудесата на Бога или неговата свобода. Спомнете си, че за тях маната е представлявала чудо за много кратко време. След като яли мана само една седмица, повечето от тях казвали: "О, мъко моя, дано да не е отново мана!" Даже някои от петте хиляди души, които са били нахранени до насита с хляб и риба може би е предпочитал Исус да им беше предложил смокини и сирене. В Библията се съдържа описанието на всички Божии чудеса, извършени в цялата човешка история. Винаги, когато е действал, Господ е казвал, че ни цени особено много. С всяко чудо ние сме придобивали по едно ново качество от живота, което ни учи колко сме специални. **Господарят на вселената е наш специален, опрощаващ приятел.**

Глава 7

Чудото на живота

Романите на Достоевски носят белега на отношенията му с царската полиция. Той никога не можал да забрави как е бил воден към мястото за изпълнение на смъртната му присъда, как го оставили да чака известно време, което му се сторило безкрайно, преди да му кажат, че тя е заменена със заточение. (Нилс Нилсон)

Това, което бих желал да кажа, Боже Господи, е че не знам как съм дошъл в този "живот в смъртта" или може би трябва да кажа "смърт в живота"? Независимо от това, успокоението на твоята милост ме поддържаше от самото начало, защото аз бях го чул от моите плътски родители, чрез които си ме създал своевременно, тъй като самият аз не мога да си спомня. (Августин)

Веднъж създадения от кал Адам очаквал Господ Бог да му вдъхне чудното дихание на живота. След като го получил от Създателят, стоял и се протягал, оживял по един чудотворен начин. Защото за Адам думата живот още не е съществувала, както не е съществувала и думата смърт. Такива думи винаги се създават по двойки. С събуждането на греха, Адам научил цялата истина. Подобно на Адам, с годините ние сме длъжни да се примирим с най-голямата неизбежност - смъртта. Веднъж Бернард Шоу казал, че смъртта представлява най-всеобхватната статистика, защото засяга всички хора. Смъртта се превръща в подигравка с живота. Тъй като е толкова неизбежна, болшинството от нас правят всичко възможно, за да я избегнат. Несъзнателната ни реакция е самозащита. Когато шофираме, ние се стремим да не навлизаме в насрещното движение, а на ж.п. прелези се ослушваме и оглеждаме, преди да преминем.

Животът е скъп и затова са създадени предпазни правила. Поради тази причина спасението е най-разумната стъпка, която човек може да направи по посока към живота въобще, към вечната самозащита. Вечният живот е дар от Бога. Само той притежава силата да съживи умрял човек. В Новият Завет се споменава поне 35 пъти за възкресението на Христос. Те изглеждат по следния начин: Деяния 2:24 - "Когато Бог възкреси..."; Деяния 2:32 - "Тогава Исуса Бог възкреси..."; Деяния 3:15 - "Но Бог Го възкреси от мъртвите..."; Деяния 3:26 - "Бог, като възкреси Служителя Си..." Описването на това събитие с използването на страдателен залог има огромно значение. Исус е притежавал абсолютна вяра в Бога. Ако Бащата на Христос не беше го възкресил, той все още щеше да бъде умрял. Но за щастие, смъртта не е неизбежният край. Както веднъж Господ е създал човешкия живот, така сега той създаде живота на Възкресението и смъртта беше победена.

Исус и Възкресението

Болшинството от древните религии са имали богове, които са вървели по двойки: Изис и Серапис; Ваал и Аштарод; Зевс и Хера. Болшинството от езическите богове и богини са били полово разделени. Преклонението пред тях представлявало прослава на тяхната плодовитост. Ваал обичал Аштарод и от божествената им любов се народило многобройно потомство. Плодовитостта им се символизираща в култовите обреди на проституиране. Според Римската митология похотливият, облечен с кожи Плутон изнасилвал Прозерпина. В резултат от сексуалната любов на тези герои от Олимп се родил живота в растителния и животинския свят.

Но при Исус и възкресението ние се срещаме с различно определение за любовта. Във възкресения Христос животът е поставен на по-високо ниво в сравнение с обожествената сексуалност. Секса може да бъде брутален, което се получава при изнасилването. Той може да бъде извратен или разочароващ и някои семейства цял живот остават бездетни. Освен това, подобно на всички останали прояви на човешката психология, сексът става жертва на смъртта и никога не може да възкръсне.

От друга страна възкресеният живот никога не е брутален. Той не е извратен. Смъртта не може да застраши този чуден живот на Възкресението. Исус и възкресението са представлявали победителите, които светът е очаквал от толкова дълго време. Оригиналната дума, използвана в Библията за възкресението е *anastasis*. Буквалният превод на тази дума е "изправен отново". Но възкресеният Исус не представлява само възкресеният изкупител, пребиваващ отново във възстановеното си тяло. Възкръсналият Христос не се е събудил просто от смъртта. Животът му е представлявал преход в нещо като свръхживот.

Какво всъщност представлява този нов живот, който Христос донесе на света? Това е състояние, което му позволява да яде риба (Лука 24:42), но същевременно и да изчезва (Лука 24:31). Той е бил достатъчно осезаем и физичен, за да има белези (Йоан 20:27), но същевременно и толкова вечен, че се издигнал в облак и изчезнал от погледа на очевидците (Деяния 1:9). Бил е толкова реален, че е можел да приготви закуска край морето (Йоан 21:9), но същевременно му липсвала каквато и да е физическа плътност и можел да преминава през всяка заключена врата (Йоан 20:19). След жестокото му разпъване на кръста, възкресението

демонстрира на света славната непреходност на Христос. Исус показал, че в този суперживот продължават да съществуват две неща. **Първо, възкресението не е само духовно, а в него се включва и тялото.** Второ, възкресението не е само телесно превъплъщение, защото умрялото тяло оживява отново в най-лошия случай като оживял мъртвец и в най-добрия случай като човек, който отново е дошъл в съзнание. Докато бил жив, самият Исус възкресил други хора от смъртта. Но не е съвсем правилно да се използва същата дума за случаите с Лазар или с умрялото момче на вдовицата в Неин. Защото независимо, че те са умрели и са били съживени, след това те са били толкова зависими от пулса, храната и дишането, както винаги са били. **Не е станало така с Христос! Нещо повече, синът на вдовицата и Лазар са продължили обичайния си живот и са умрели отново.**

Нашето възкресение

Победата на действителното възкресение се изразява в това, **че то не позволява разлагането.** Библията **твърди, че възкресението на вярващите ще бъде подобно на възкресението на Исус.** Докато той е бил в гроба само три дни, много други са мъртви от столетия, но времето е без значение. Свети Франциск, умрял преди повече от седем века, един ден ще бъде точно толкова жив, колкото и Симон Петър или самият Исус. Природата на възкресението се е обсъждала далеч по-сериозно от древните, отколкото от съвременните християни. **По времето на Павел, Коринтияните са искали да знаят какво ще се случи с умрелите от тяхната църква, когато Христос се върне отново на земята** (1 Кор. 15:51-58).

Примитивното християнско общество възприело римската практика на кремирането, но го изоставили поради очевидното му противоречие с възкресението. На ранните християни им се струвало, че кремирането твърде много усложнява нещата. Поради тази причина катакомбите се превърнали в огромни гробища за онези, които очаквали възкресението. Телата им били атакувани от животни, понякога - овъглявани от пожари или обезобразявани от гладиаторите. Независимо от това християните вярвали, че един ден Бог ще съживи телата на онези, които са умрели в Христос.

Ранните християни не са били последните, които са имали такъв материален подход към възкресението. Бертран Ръсел поставил проблема с културата на канибалите. Той размишлявал за канибалите, които са се хранели предимно с човешко месо. Колко трудно може да се реши въпроса с възкресението, според него, когато един ден Бог реши да се опита да възстанови телата на онези, които са живели, хранейки се с телата на други хора! Обаче за възкресението не трябва да се мисли изцяло във психологични категории. Например, каква е разликата между човек, който е умрял преди пет минути и друг човек, умрял пет минути преди него. Той не е жив, но неговите тъкани са все още живи и някой друг би могъл да има полза от тях. Бъбреците му биха могли да пречистват кръвта на друг човек, а роговицата на очите му би могла да възвърне зрението на други слепи очи. Един от пропуските на науката е, че пренебрегва, че възкресението работи за обожествяване на биологичния живот. Някои учени се опияняват от способностите си да продължат или даже да създадат живот. **Но животът в контролираните лабораторни условия никога няма да се доближи до животът на Възкресението.** Животът на възкресението не само просъществува, той превишава всяка друга форма на живот.

Повдигнати възражения

Невярващите се възпротивяват срещу всяка възможност за възкресение. Те привеждат безброй "доказателства", за да заглушат всичко, което се твърди от Библията. Например, съществува така наречената Теория на Припадането, според която Исус никога не е съживяван, защото никога всъщност не е умрял. Просто той бил припаднал от болките при разпъването на кръста и всички са мислели, че е умрял. Обаче студената, мрачна и влажна атмосфера на гроба го съживила. Той излязъл от гроба и хората повярвали, че е възкръснал. Според тази теория би трябвало да се предположи, че по-късно той е умрял, след като в хората се затвърдила вярата във възкресението. Освен това съществува и Теорията за Погрешния Гроб, според която в ранната сутрин на първата неделя след Великден, под влияние на мъката и объркването си, жените са отишли на погрешен гроб. Ако са били по-внимателни при приближаване на гроба, за да се избегне грешката, на света щеше да бъде спестено объркването, причинено от неоснователното им съобщение. Това представлявало една невинна грешка, казват поддръжниците на тази теория. Жените не трябва да бъдат обвинявани, защото били от Галилея и не били запознати с гробищата в Ерусалим.

Други теолози измислили Христос на Вярата, който не бил вечният Христос, изпратен от Бога. Христос на Вярата бил създаден от посветени последователи, които обичали толкова много Исус, че били слепи за неговата човешка същност. Те невинно преувеличавали направените от него чудеса. След смъртта му, подмамени от голямата си любов към него, те измислили възкресението. Този начин на разсъждение ни връща към класическият проблем за това, кое е първичното - кокошката или яйцето. Дали вярата става причина за чудесата или чудесата са причина за възникването на вяра? Теорията за Христос на Вярата проповядва, че не възкресението на Исус е причина за вярата на хората, а вярата им е създавала това възкресение. Съществуват много други теории, които се опитват да обяснят възкресението с чисто

природни средства. Една хибридна теория използва както материални, така и духовни обяснения. Тя е предложена от Лесли Уедърхед и се основава на хипнозата. Авторът посочва, че добрите хипнотизатори могат да упражняват влияние върху другите хора да такава степен, че те да възприемат като реално нещо, което всъщност е измислено. Така например, хипнотизаторите могат да кажат на хората, намиращи се под тяхното въздействие, че един молив всъщност е нагрят до червено ръжен. Ако хипнотизираните бъдат допрени с този молив, по тялото им се появяват белези като от изгоряло. Според Уедърхед, Христос е бил в състояние, благодарение на огромните си умствени възможности, да се самохипнотизира за да повярва, че гробът представлява огромна пещ, която незабавно изпарява тялото му. Въпреки, че това обяснение е твърде странно за да се приеме сериозно, аз съм благодарен на Уедърхед за едно логично нещо, което показва разликата между халюцинацията и привидението.

Ако само един човек вижда, че един мъртвец е оживял, може да се каже, че това е халюцинация. Повечето от проявленията на Христос след неговото възкресение, са били пред няколко човека едновременно. Веднъж той бил видян от петстотин човека едновременно (1 Кор.15:6). Следователно, това повишава доверието към съдържанието на Библията. Много хора, мислещи по подобен начин, спорят относно историческата достоверност на възкресението. Често те изтъкват, че повечето от апостолите предпочели да бъдат убити, но не и да кажат, че възкресение не е имало. Така например Малкият Павел писал: "Хората са готови да умрат за това, в което вярват, че е истина, въпреки че то в същност може да е фалшиво. Обаче те не умират заради това, което знаят, че е лъжа." С това той казва, че мъченичеството на последователите на Христос е свидетелство, че наистина е имало възкресение.

И наистина, гръцкото значение на употребената в Библията дума е "свидетел". Най-изразителният начин за да демонстрираме свидетелството си за нещо е готовността ни да умрем в негова защита. В допълнение, разнообразните подробности от историята, повишават доверието ни към нея. Авторите на Евангелията са описали подробно първоначалните съмнения на самите свидетели по отношение на възкресението. Последницата от случилото се в неделната сутрин след Великден е пълен безпорядък и суматоха. Липсата на порядък в самото описание преутвърждава истинността на случилото се. Ако църквата си беше измислила един мит, то това щеше да бъде направено много по-гладко. Историите за възкресението са най-обърканите епизоди в Евангелията. Когато за пръв път научили за възкресението, всички апостоли били настроени скептично. В Евангелието на Марко за всички апостоли се казва: "И като възкръсна рано в първия ден на седмицата, Исус се появи първо на Мария Магдалена...Тя отиде и извести на тия, които бяха Го придружавали...но те...не повярваха. Подир това се яви в друг образ на двама от тях, когато отиваха в село. И те отидоха и известиха на другите; но нито на тях повярваха" (Марко 16:9-13). Лука описва, че техните "думи им се видяха като празни приказки и не вярваха" (Лука 24:11). Неверието на Тома е било непоносимо (Йоан 20:25). Църквата е трябвало да бъде убеждавана.

Исус е стоял близо до тях в продължение на почти шест седмици, демонстрирайки им много необорими доказателства, че действително е бил възкресен. След това те тръгнали да разправят тази невъзможна история на света и правели това с цялото доверие, което можели да внушат, но за мнозина тя звучала като мистификация. Въпреки това те знаели, че това е най-важното от всички чудеса. Павел оценява толкова високо неговата важност, като казва, че без вяра във възкресението няма нищо спасително в останалите обещания на Христос (1 Кор.15:14). Възкресението представлява едно велико и неподправено чудо от Библията. То представлява чудо на живота, последен призив към онези, които все още считат, че Исус е обикновен дърводелец, но не и Бог. Абсурдността е била хвърлена в бездната.

Ние можем да погледнем в лоното на вселената и да видим, че космосът не е пустош, че вселената не е абсурд. Животът не е празен вик от бездната, нито пък е биологично самотен. Животът е вечен. Над възможностите на разума е да разгадае тайната на вечния живот. Христос победи смъртта. Мимолетното отмина и вечността изгръва изпълнена с надежда. Ние живеем в Христос и то - вечно!

Глава 8

Христос - Изцелителят

Кой може да победи страданието, без да го е изпитал? Никой Бог не може да ни спаси, освен страдацията Бог. (Хенри Ноуен)

Изцелението на човека се дължи на съзидателната сила на Бога, независимо от начина и средствата, чрез които се постига то. (Джон Съдерланд Бонел)

Онзи, който изцелява чрез Светото Слово...по най-добър начин ще прогони болестта от тялото на вярващия. (Зенд-Авеста)

Тридесет и петте чудеса на Исус, които са описани подробно в Библията, се разделят на **четири категории**.

Девет пъти той отменял естествените природни закони. Например, превърнал водата във вино (Йоан 2:1-11), успокоил бурята (Мат. 8:23-27) и нахранил множество от хора (Мат. 14:13-21).

Шест от описаните чудеса представляват изгонване на нечисти сили (напр. Марко 1:21-28, Мат. 12:22 и Лука 8:26-39). Три пъти съживявал умрели хора (Мат. 9:18-26, Лука 7:11-15 и Йоан 11:1-44).

Но болшинството от чудесата са били посветени на страданията. **Седемнадесет пъти Исус е изцелявал и поради това има всички основания да притежава титлата Велик Лекар**. Болката е затвор. Тя е враг на всяко общуване. Тя ни отделя от разговорите и ежедневните ни задачи. Когато болката нараства, ние чакаме в кухнята на изолацията, за да премине огненото пищене на нервната ни система. Когато болката е непоносимо жестока, ние наистина се молим да умрем.

Мария беше жена, изпълнена с живот, обичаща хората, обхващана от възторг от разговорите, които тя не само можеше да води, но и да ги подхранва. Но дойде ракът и болката, дойде изолацията. Последният път, когато я видях, тя издъхваше в агония в болницата и представляваше далечно подобие на живо същество, с пожълтели очи и с изсушено лице. Тя и нейният рак умряха същия следобед. Когато умираше, тя напусна живота без даже да проговори на приятелите си. В същност тя даже не желаше те да бъдат край нея.

Болестта винаги се отдръпва покорно пред изцелителното чудо на Христос. Спомнете си за жената, която страдала от неспирно кръвотечение (Лука 8:43-48). Тя израснала с надеждата, че ще се излекува и ще заживее нормално. Когато заболяла, Исус все още е бил юноша. Жената страстно желала да бъде здрава и изразходвала всичко, което притежавала, за да плаща на знахари и за лекарства. Накрая чула за Исус, отишла при него и когато докоснала дрехата му, тя се излекувала. Жената не е знаела каква е причината за кръвотечението ѝ, така че да приемем, че е била болна от левкемия. Разбира се, това е само предположение, но ако е било левкемия, нека да видим какво е станало. Борещите се помежду си червени и бели кръвни тела във вените и артериите ѝ са преустановили битката си. Белите кръвни тела преустановили гражданската война в червените си братя. Внезапно спрял клетъчният канибализъм и тя оздравяла. Вие може да възразите, че това описание на чудото е твърде научно. Но нека да си припомним, че ако бедната жена е трябвало да бъде излекувана от левкемия, то е било задължително да се преустанови смъртоносната битка в кръвта ѝ. Ако не можем да повярваме, че това е станало, не можем да повярваме, че и това чудо е възможно. Излечителните чудеса на Исус коригирали природата, когато тя ставала зложелателна.

Чудесата му, свързани с природата, са правели същото. Веднъж Исус упрекнал бурята. Той говорил на вятъра: движещи се молекули от водород, кислород, въглероден двуокис и азот. Той укорил бурята и в резултат на това вятърът стихнал. Но как Христос е говорил на молекулите? Те нямат сетива да го чуят. Те са просто движещи се частици. Въпреки това, след като бил упрекен от Исус, вятърът утихнал и атмосферата се успокоила. Научните механизми на излекуването и на укротяването на бурята са сложни.

Когато бях дете, в нашият малък град пристигна лечител, който възбуди духовете на съгражданите ми с действията си. Една от пациентките му беше ниска сляпа жена, която работеше в местната поща. Лечителят ѝ каза, че би могла да се излекува, ако се реши да върне къщи само кучето си, което я придружаваше. Но тя не можа да се осмели да изпусне каишката на кучето и поради това не можа да бъде излекувана. След време той стана един от най-известните лечители на нашето време. Реакцията на съгражданите ми към действията на лечителя бяха много подобни на реакцията на жителите на Назарет към направеното от Исус. В града се говорело, че Христос не можал "да извърши там никакво велико дело... **И чудеше се на тяхното неверие**" (Марко 6:5-6). Вярата е много важна за изцелението. Нека да си зададем три въпроса относно излечителните чудеса на Христос. Как е лекувал Христос? Кога е правел това? Защо е лекувал?

Как е лекувал Христос?

Как? Някога е използвал слюнката си, друг път е докосвал. Трети път прегръщал страдащия, а друг път говорел на болестта. Понякога забранявал на болестта и излечението идвало с неговата забрана. Когато анализираме начините, чрез които Исус е лекувал, **това което веднага ни прави впечатление е думата *незабавно***. **Тази дума се използва двадесет и три пъти в Новият Завет, за да се опише как е лекувал Исус или как е извършвал другите си чудеса**. При всяко едно от седемнадесетте му чудеса, свързани с излекуване, незабавно е ставало ясно на присъстващите, че страдащият е бил излекуван успешно.

Веднъж чух за един лечител с най-необикновен подход. Той се изправял пред огромна тълпа и казвал: "Между присъстващите има човек, който седи на тридесети ред и този човек от години страда от заболяване на бъбреците. Господине, Бог иска да знаеш, че си излекуван по един чудодееен начин! Стани и прослави

Бога!" В отговор на ясновидството на лечителя от тридесетия ред се изправял човек и благодарял на Бога. Използвайки същият метод на ясновидство били лекувани болни от сърце, ревматизъм, колити и язва, ред по ред и блок по блок. **Но нямало нищо, което да може да се види от присъстващите.**

Аз бях скептичен, защото си спомнях за едно семейство, което ми се обади след като беше обслужвано от лечител, за да ми каже че дъщеря им, която боледуваше от диабет била излекувана от него **и повече нямало да се нуждае от инсулин.** Казаха ми, че Бог по един чуден начин я бил излекувал. Под секрет споделиха, че имат думата на техният евангелист в потвърждение на това, че дъщеря им е излекувана! **Зарадвах се с тях, но им напомних да бъдат нащрек, за да не пропуснат първите признаци на инсулиновия шок.** За да ми демонстрират вярата си, те изхвърлиха всичките си запаси от спринцовки и инсулин. След седмица ми се обадиха отново късно през нощта, за да ми кажат, че дъщеря им е в дълбока кома и не могат да я върнат в съзнание. Окуражих ги да я заведат в спешното отделение на близката болница. **Единствено умението на лекаря се оказа в състояние да освободи дъщеря им от "чудото" на лечителят.**

Чудесата на Исус са давали незабавен резултат, който е бил очевиден за всички. Исус не е давал напразни надежди на никой човек. Как е лекувал? Правел е това безплатно и без да изисква любов от излекуваният. Преди няколко години, преди да умре, една известна американска лечителка си призна, че е натрупала значително богатство от работата си. Към момента на смъртта си тя притежавала скъпоценности и старинни предмети на стойност над един милион долара, които получавала като подаръци от своите пациенти. Лекувайки бедните хора от Палестина, Исус демонстрирал липсата на какъвто и да е егоизъм или желание за лична печалба. Всеки последовател ще се прослави, ако върви по пътя на Христос, който е умрял в бедност.

Кога е лекувал Христос?

Той е правил това винаги, когато хората са молели. В случаите, когато болният бил обладан от демони или е бил ням и поради това не можел да го помоли, Исус независимо от това го лекувал (Мат.9:32; 12:22; 17:14). Той се вълнувал от голямата загриженост на онези, които довеждали при него безмълвните си приятели, за да докосне и излекува хора, които сами не могли да го помолят за това. Както вече казахме най-общо за чудесата, **Исус обикновено помагал в отговор на човешкото отчаяние.** В книгата си "Човек, наречен Питър" Катрин Маршал ни разказва как е била излекувана по време на радиопредаване на проповед на съпруга ѝ Питър Маршал, посветена на изцелителната сила на Христос. Съпругата на един пастор, който ми е добър приятел, беше безнадеждно болна от рак. По време на диагностична хирургическа операция беше установено, че няма да живее повече от няколко седмици. **Тя чувстваше отчаяното си състояние, остави се изцяло на Божията воля и като награда беше излекувана.**

Сега, всеки път когато я видя след толкова години, аз си спомням какво може да направи Христос с отчаянието. **Не трябва да забравяме, че спасението идва винаги, когато изгубените станат наясно с напълно безнадеждното си състояние.** Защо същото да не е валидно и при физиологията? Ако Бог може да лекува отчаяни души, защо да не може да лекува и отчаяни тела? Жената от Лука 8 отчасти е била излекувана поради това, че е опитала всичко останало, но не е имала успех. Вартимей от Йерихон викал с душа, измъчена от слепотата му. **Онези, които били близо до него го упреквали и му казвали да мълчи, но той отказвал.** Той е искал да вижда и отчаяно се е стремил към дневната светлина. И я е получил. Има времена, когато Исус пита един слепец, може би просяк: "Какво искаш да направя за тебе?" Отговорът би трябвало да е очевиден, но независимо от това той пита. **Той иска онзи, който е в нужда, да постъпи както желае.**

Дали наистина иска да бъде добре? Хипохондрията е огромна бариера пред здравето. За разлика от Вартимей, хипохондриците не познават отчаяното желание да бъдеш здрав, **те познават само неутолимият глад да бъдат съжалявани.** От години в моята църква идваше една хипохондричка. Когато излизах да се разходя, аз често спирах край къщата ѝ. Винаги когато пиехме чай, край нейната чаша имаше купчинка лекарства. Често, като гледах как гълта по две-три хапчета с всяка чаша чай, в мене започваше да се надига гняв. Подобно на Исус в храма, аз исках да преобърна всички подноси с лекарства и да прогоня демоните на хипохондрията, които я изпълваха със самосъжаление. **Тя никога не ми каза да се помоля на Бога за да оздравее.** **Тя се наслаждаваше на предполагаемата си болест.** Обикновено Исус лекува когато тези, които го молят демонстрират едно истинско чувство на отчаяние. Когато налице е отчаянието, между физиологията и духовното има много общи неща. Покаянието не е скучно изброяване на допуснатите грешки. **Покаянието е израз на пълно отчаяние:** погълнати от собствения си грях, ние сме напълно обхванати от своята безпомощност да се издигнем над него. **Покаянието означава да се осъзнае факта, че собствените ни грехове ни водят към кръста.** Ние викаме към Бога: "Боже, бъди милостив към мене, грешния човек." По подобен начин Исус ни лекува, когато плачем: "Боже, бъди милостив!" Има моменти, когато отчаянието от страданието ни завежда да стената на съзнанието. Антибиотиците и химиотерапията търпят пълен неуспех и специалистите казват: "Съжаляваме, но не можем да направим нищо повече." **Тогава величественият Христос се появява състрадателно над нашето отчаяние.**

Защо лекува Христос?

Може би най-трудният въпрос свързан с чудесата на Исус е защо е лекувал? Защо е лекувал, когато е дошъл преди всичко да бъде изкупител на греховете ни? Не вярвам, че е извършвал чудесата си, за да докаже, че е Месия. Нито пък те са били случайни и нямат отношение към великата му цел. **Отговорът трябва да се съдържа в неговата доброта. Той е лекувал най-вече защото е бил Христос на любовта.**

На пет места преди извършването на чудеса в Библията се казва: "Той беше обхванат от състрадание". Осем пъти се казва: "Той изпитваше състрадание към тях." Може би не трябва да се чудим толкова много над въпроса защо Христос е лекувал. Очаквате ли Месията да мине покрай самото дете и да каже: "Бедно дете! Мога да ти помогна да тичаш напълно здраво под слънчевата светлина, но какво добро ще ти донесе това? Така или иначе, ти ще поживееш петдесет години и неизбежно ще умреш. Освен това аз съм тук с мисия за спасение. Повярвай ми, момиченце, временното страдание е нищо в сравнение с това, което те очаква." **Такъв Христос, който е толкова зает със спасителната си мисия не би бил достатъчно любящ, за да бъде изкупител.** Въпреки това, **основната му задача е била не да бъде Велик Лекар, а спасител на света.** Ако беше само лечител, той би могъл да се изправи на Маслинената планина и да отправи упрек към всички страдания наведнъж. **Той дойде на земята за да умре.**

Но въпреки това, **същата любов, която го прати тук да умре, го мотивира да лекува, докато чака времето си за кръста.** Изтърпявайки изтезанията и мъченията, той не може да бъде лекомислен към болката, която е видял да унищожава другите хора.

Освен това Исус е правил и чудеса свързани с природата, имащи отношение към други видове страдания. Страхът на учениците му, които били застигнати от силна буря в морето, го накарал да дойде при тях, вървейки по водата. Състраданието му към гладните селяни го накарало да умножи хлябовете. Състраданието му към затрудненията на сватбата го накарали да превърне водата във вино. Но освобождаването от неудобствата не е било единствената му цел. Както вече казах, страданието унищожава интересите към другите ценности, както социални, така и духовни. Възстановявайки здравето, Христос облекчава пътя на онези, които са изпитвали болка, за да проявят интерес към проблемите на вечността.

Накрая може да се направи още едно предположение за причината, поради която Исус е лекувал. **Той е гледал на човешкото тяло като на храм.** Обвиненията, че Исус е фалшив Месия възникват от оскърблението от твърдението му: "*Разрушете този храм и аз ще го изградя отново за три дни.*" Тялото е било храм. Един здрав храм е по-добро средище за богослужение, отколкото един болен (2Кор.6:16). Загрижеността за здравето демонстрирана от Исус е неоспоримо свидетелство за Бога, който ни е създал здрави. **Тялото трябва да прославя Бога** (1Кор.6:16-20) **и да бъде прославяно от Бога** (1Кор.15:51-57). При това условие храмът от плът ще бъде цялостен. Може би оздравителните чудеса на Христос представляват неговият начин да ни демонстрира свидетелство за славата, която ще получим най-накрая.

Един ден в новия свят неговата църква ще седи в небесния съвет. Онези, които умират от епидемии, левкемия, паралич и от хиляди други болести ще бъдат там. Тогава те няма да си спомнят ужасната болка, която е затворила прозорецът им към този свят. Нито ще си спомнят за отминалия преди много години свят на бактерии, зарази и смърт. Милиони вярващи ще прославят Господ с тела, които никога няма да страдат от главоболие или от контузии. Единственият белег, който ще остане в цялата вселена, ще бъде клеймото на Христос, което Баща му ще остави върху ръцете му, за да ни напомнят колко много ни обича той.

Глава 9

Другото царство

*Духовната война е точно толкова брутална, колкото и човешката война. (Римбанд)
Дяволи и жадни политици разиграват на лотария душите ни. (Емили Дикинсън)*

Изгонването на демони от човешкото тяло е чудо на свръхестественият конфликт. **То е едно от най-важните чудеса на Христос, защото в този случай Бог директно напада светът на Сатаната.** Независимо от това, изглежда че тъкмо това са чудесата, в които хората се съмняват най-много. **Те се съмняват в реалността на Сатаната и на неговите демони.** Колко лекомислено гледаме към царството на Сатаната може да се види от факта, че някои от футболните отбори носят името "Сините дяволи," а една кола е наречена "Демон". *(Коментар: А какво да кажем за модният израз възхищение: „Адски хубаво“? Каква извратена представа имаме за ада? В ада няма нищо хубаво. Този израз е оксиморон. Д.Пр.)*

В наше време на демоните се гледа като на измислица от миналото и не могат да предизвикат сериозно обсъждане. Не са ли дяволите, призраците и "нештата, които карат пода да скърца през нощта" малко подобни на драскане с нокти по черната дъска - наглед тайнствено явление, което има своето просто обяснение? **Когато Исус беше на земята, на Сатаната и на неговото царство се е гледало сериозно.** **Мъдрите хора са се страхували от Сатаната.** Хората от Герасин се опитали да завържат Легион с вериги и да го държат затворен под охрана. Смелостта на Исус е напълно различна от техния страх. Но подобно на останалите, Исус също оценил положението като сериозно (Лука 8:26-39). **Още по-важно - духовното чувствителност на Исус е било толкова остра, че той незабавно виждал всяко истинско нападение на Сатаната над света на Баща му.** Врагът може да се опитва да се прикрие, приемайки образът на един епилептик. Исус ясно виждал това, даже когато неговите по-малко чувствителни към измамата ученици повярвали в тази заблуда (Мат.17:14-21).

Сатаната и Адам

Работата на Сатаната е реална. Тя е накарала Адам да се крие под сянката на дърветата в Райската Градина с полуизядена ябълка. Преди момента на неподчинението си той познавал змията само по външния ѝ образ - като питон, живеещ на дървото. След като опитал забраненият плод, той започнал да възприема змията като зловещо предзнаменование, зловеща, с вътрешна чернота. Но Адам не е бил завладян от Сатаната по същия начин, по който е бил обхванат от демони лудият от Герасин. Волята на Адам не загубила идентичността си. Той е плакал, когато напуснал Райската Градина. Адам е знаел, че Сатаната, който унищожил отношенията му с Бога, би могъл да без съмнение да го убие. Прокаженият не плаче, защото е загубил палеца си, а защото по същият коварен начин ще му бъде отнета и ръката.

Целта на Сатаната е била много по-голяма отколкото изгонването на Адам от Рай. **Неговата цел е покоряване на човечеството.** И Аврам, и Сатаната не са се подчинили: Сатаната чрез ангелската въстание, а Адам - чрез лакомостта си непостоянство. И двамата са наранили мистичният Създател. И двамата са били изгонени: Адам от Райската Градина, а Сатаната от Рай. И двамата не са били способни повече да бъдат изцяло добри. Сатаната е бил по-силен от Адам. **Но Адам е притежавал нещо, което Сатаната желаел за себе си.** Сатаната бил изгонен от небесата и не можел да се примири с това. Поради това човекът Адам се превърнал в бойно поле за доброто и злото. Адам е знаел, че ще вземе страната на Бога в този конфликт. Но новата му вътрешна тъмнина не му давала възможност да живее съобразно намеренията си.

След много, много столетия Адам имал пра-правнук. Когато Мария издигнала сина си Исус от сламата след раждането му, тя усетила борбата, в която той ще вземе участие и е знаела, че той ще победи. В пустинята, в началото на своята мисия на земята, Исус дал клетва, че грешката на Адам няма да бъде повторена. Сатаната е имал намерение да постъпи с него така, както е направил с Адам. Подобно на Адам, на Исус била предложена ябълката на световната сила, незабавната слава и признанието. **Но за разлика от Адам, Исус не се поддаде на изкушението.** **Той се прославил в подчинението си на Бога. Уверен в силата си, Христос се противопоставил на Сатаната.** **По същия начин непоколебимо се е държал Исус и по време на предсмъртните изтезания, прославяйки мъчителите си. Христос се противопоставил триумфално срещу Сатаната, докато най-накрая победил смъртта.**

Исус победил, но останалата част от човечеството, от изгонването на Адам от Райската Градина до сега, губи битката си със злото. Някои са предложили на измамника толкова много, че той е завладял цялото им същество. След като веднъж влязат вътре, невидимите пратеници на Сатаната принуждават безпомощните марионетки да изпълняват внушенията им. Жертвите им крещат пронизително и танцуват докато загубят всяка надежда. Те ругаят, напрягат всичките си сили, чупят вериги и прегризват стълбове. В пожелателите им очи гори сатанинската светлина на ада. Оправдано е, че болшинството от хората се страхуват от демоните, защото знаят, че могат да се превърнат в това, което ги владее. Този всеобщ страх ме кара да считам, че изгонването на демони представлява едно от най-важните чудеса на Исус. Излекуваната панкреасна жлеза просто започва да снабдява тялото по естествен път с необходимия инсулин, докато изгонването на демони включва в себе си директно противопоставяне срещу древните духовни бойци. Тези отблясъци от вечната война са предшественици на окончателното подчиняване на Сатаната.

Обикновено се приема, че демоните са съществували само през първия век от новата ера. Понякога авторите на пиеси и романи ни изкушават да повярваме, че те все още съществуват. **Но за повечето хора те представляват някакъв измислен ужас.** **Убеден съм, че това не изчерпва проблема.** По време на собствената си мисионерска дейност два-три пъти съм се срещал с хора, които вярвам че бяха под един чужд, свръхестествен контрол. Познавам други пастори, които са имали подобни срещи. Въпреки че не желая да си припомням в подробности тези срещи, усещането за това влияние беше напълно реално.

Неспокойни духове

Демоните представляват духовни същества, враждебни на Бога и на хората, които служат като агенти на Сатаната. Въпреки че в Старият Завет не се говори често за демони, Исая 13:21 говори за

обезлюдяването на Израел с мрачното предупреждение, че празните им къщи (а може би и убежища) ще бъдат "пълни с виещи животни" и сатири, пръчоподобни богове, които по-късно се превърнали в символ на преклонение пред Сатаната. Демоните винаги търсят къща или дом, където да се настаят. Търсейки такова място, те са по-привързани към земята, отколкото към ада или към някое друго пространство. Демоните, които обитавали в лудия, излекуван от Исус, нарекли себе си Легион и го молели да им разреши да се преместят в свинете, а не да се върнат в преизподнята (Лука 8:32). Любопитното е, че Исус им позволил. Разбира се, той не е направил това, защото юдеите мразят тези животни. Напротив, неканените демони са влезли в свинете, за да може излекуваният да получи видима гаранция, че демоните наистина са си отишли.

Подобно на подчинените си, Сатаната също е неуморим търсач. Йов 1:7 ни казва, че той се връщал от "обикаляне на земята и ходене насам и натам по нея". И Петър нарича това странствувание "вашият противник", който "като рикаещ лъв обикаля, търсейки кого да погълне" (1Петър 5:8). Защо е това неспокойствие? Както в Исаия 14, така и в Откровение 12 се описва борбата в небесата, в резултат на която Сатаната е загубил високопоставеното си положение. За него повече нямало място в Божието присъствие. Небесата станали недостъпни за него, а много скоро и земята ще бъде затворена за неговото присъствие. Той обикаля земята защото знае, че му остава малко време преди да бъде изгонен от нея (Откр. 12:12). Демоните, т.е. онези ангели които се присъединиха към Сатаната, когато той се разбунтува срещу Бога (Откр. 12:7-9), са заедно с него в бездомното му положение.

Когато бунтовният опит на Сатаната се провалил, демоните се пръснали по земята, ободрявайки и окуражавайки злото. Всяко ужасно събитие от историята носи зловещо доказателство за тяхното съществуване. Пещите в Аушвиц, реформите на Сталин, масовите убийства в Тексас и Камбоджа са свидетелства за съществуването на злия демон. Разбира се, ние трябва да сме внимателни, за да не преувеличаваме причиненото от демоните и по този начин да си помислим, че вече не сме отговорни за греховете и грешките си. **Да се живее в свят на твърде много демони е точно толкова невярно, колкото и да се мисли, че те въобще не съществуват.**

Честните свещеници и искрените миряни често се опитват да изгонват "демонът на отчаянието, унието или мързелът". **Изведнъж се оказва, че ние нямаме грехове за изповядване, защото ги правим под влияние на дявола. Каквото и да представляват демоните, ние трябва да си обещаем да не им придаваме твърде голямо значение, като си мислим твърде много за тях.** Теолозите от Средновековието са преувеличавали в описанието на царството на Сатаната. Повечето от тези описания не почиват на написаното в Библията. Следователно, ние трябва внимателно да анализираме това, което чуваме и четем за Сатаната. В наше време някои християни се съобразяват със Сатаната повече, отколкото той заслужава. Човек придобива впечатлението, че те разделят вселената на две равни части - едната за Сатаната, а другата - за Христос, всяка от които има армии, предвождани от пълководци, които винаги са готови за сражение помежду си. Преследваните от нас демони може да не изглаждат точно по същия начин, по който са описани във романите и филмите. Английският гравьор Уилям Блейк в момент на творческо вдъхновение твърдял, че наистина е видял погребението на една вещица. От своя страна, ирландският поет Уейтс казвал, че това е доказателство за лошото качество на английските вещици, защото ирландските вещици били безсмъртни!

Когато започнем да си представяме природата на демоните, ние сме в опасност да не направим така, че хората въобще да не вярват в тяхното съществуване. Изглежда фарисеите са си мислили, че Исус е параноик, който винаги се оглежда през рамо, очаквайки да види някой наемен убиец. Затова те го обвинили, че е обладан от демони (Йоан 7:20). **Когато казвали, че той може да изгонва демоните, защото самият той е обладан от демон, това е било чиста клевета** (Мат.12:24). Днес човек може да каже: "Ако човек говори такива неща, то той е полудял". Често в нашата страна на изгонването на духовете се гледа с недоверие, но това не е така в страни, където демоните са възприета част от една примитивна култура. Аз имам двама приятели, които са мисионери и работят в страни с такава култура. И двамата са споделяли с мене страховити истории за срещи с хора, обладани от демони. Въпреки, че самият аз никога не съм имал такъв случай, чрез техният опит аз съм убеден в съществуването на свръхестествени недоброжелатели.

Демонът на директната атака

В описанията на живота на Исус се говори в подробности само за шест случая на изгонване на демони. Всеки един от тях представлява една схватка в духовната борба, която продължава и до наши дни. Въпреки че демоните не са категоризирани в Новият Завет, позволете ми да погледна към тези изгонвания на демони, за да ви покажа демони от пет различни вида.

Първият демон е **светотатственият демон**. Християнската наука за демоните не поставя име на този зъл дух, но Хиндъс го нарича демонът на Асура. Той се осмелява да се противопоставя на върховенството на Бога. В известен смисъл държанието му е описано класически в книгата на Йов, където Сатаната арогантно се самоизтъква пред небесния съд. На друго място този дух се описва като духът на огромния Левиатан,

злият дух на хаоса. Той е духът на злото, който ръмжи и се зъби срещу Бога (Исая 14:12-21). Той идва безсрамно в църквата и подкопава богослужението с клеветническата си непочтителност.

В Марко 1:21-28 този демон разстроил богослужението, отправяйки грозни обвинения срещу Исус. Романът "Изгонването на демоните" на Уилям Петер Блати описва демонът на Асура. Неговите методи на проявление са непристойност, противопоставяне и предизвикателство към Бога. Изглежда, че той е "камикадзе", защото знае че прякото му предизвикателство към Бога е самоубийствено. Но въпреки това той продължава да постъпва по този начин. Той е прототип на всички други демони и е неповторим с отровата и светотатството си.

Веднъж имах щастието да се запозная с един велик мисионер, който беше работил в примитивните части на Африка през 20-те и 30-те години от нашия век. Хенри беше полиглот, който отишъл в най-затънтените селца, изучил диалектите на които говорели местните хора и намерил начин да ги изобрази с букви, за да научи туземците да четат. Във всяко село той започвал мисионерската си дейност с построяването на малка сламена колиба, в която работел. Тези малки училища имали стени от бамбукови стъбла и сламен покрив и били обект на атаките на местните шамани, които гледали на обучението като на враг на религията на племето. Веднъж Хенри бил предупреден от местен знахар, че ако не напусне селото, богът на племето ще изгори училището. Въпреки, че Хенри не се страхувал от боговете на племето, той внимателно следял какво прави шамана, защото се опасявал да не се опита да подпали училищната колиба. Но за свой голямо изумление, Хенри усетил че го обхваща страх, когато преди разсъмване се извила буря и една светкавица унищожила училището. На следващата сутрин шаманът дошъл рано със свитата си, за да помолите приятелят ми да напусне селото. Но Хенри му отговорил, че богът на шамана няма да има последната дума. Той му казал, че през следващата нощ великият Бог от Библията ще унищожи тотема на шамана със светкавица. Хората от селото били толкова развълнувани, колкото са били развълнувани и почитателите на Ваал от планината Кармел. Хенри бил изумен от собствените си думи. Какво правел? Кое го накарало да направи това изявление? След като веднъж ръкавицата била хвърлена, връщане назад нямало. Но той можел да се моли. И се молил. В ранните часове на следващата сутрин тотемът на шамана също бил унищожен от мълния и изгорял. Мисионерът останал, училището било построено отново, хората се научили да четат и с това дошло просветлението.

Унищожител и смърт

Следващият вид демон е антивеществения демон, който също няма име между християните, но индусите го наричат Ракшаса. Тъкмо Ракшаса съответствува на Сатаната от Откровението на Свети Йоан. Името му в Апокалипсис е Аполион или Авадон, Унищожителят (Откр. 9:11). Името Унищожителят показва какво е отношението на Сатаната към материята. Спомнете се, че всички видове материя са създадени от Бога. Ако искате да нараните един създател, най-добре можете да направите това, като унищожите произведенията му. Ако мразите един производител на порцеланови изделия и искате да си отмъстите, просто влезте в работилницата му и изпотрошете всичко.

Преди години стоях пред великата статуята на Микеланжело "Пиета", съхранявана във Ватикана. Мислех си за скулптура, работещ сам, погълнат от работата си, удрящ длетото с нежна святост. Бях обхванат от срам. Творението на скулптора освободи потъналата в скръб майка на нашия Господ от вкамененото ѝ робство. От 1499 г. тя стои там, обхваната от мъка и държи убитият си син. От камък скулпторът е изсякъл най-дълбоката почитателност на душата си. Но преди няколко години тя беше нападната. Един Аполион, въоръжен с чук, прескочи бариерата и повреди великият шедьовър. Ето по какъв начин Сатаната, духът на Ракшаса, се отнася към творенията на Бога. Смачква ги, поврежда ги, унищожава ги, покрива с цапаници шедьоврите на вселената! Описани са и два случая на изгонване на неми демони (Мат. 9:32-34 и 12:22). Сатаната унищожава способността на човека да говори, както и всички останали неща направени от Бога. Тогава идва Унищожителят! Той разстройва моторната координацията, затваря ларинкса и прави човек да онемее. Така Божието творение е унищожено. Човекът, надарен от Бога с възможността да говори, става безмълвен. Но идва Христос и демонът е изгонен!

Третата категория демони според църквата от Средновековието се наричала Призрак или гробищен демон. Първоначално Призраците били психопатични демони. Демоните Легион превърнали човека от Герасин в неуправляемо чудовище, което чупело вериги (Лука 8:29). Така той живеел между гробовете като лудият човек на селото. Може би някои са говорели, че при пълнолуние силата му ставала толкова голяма, че никоя земна верига не би могла да го задържи. Може би са настоявали, че е ограбвал гробовете и е празнувал като вампир. Човек можел да го чуе да реве с пълно гърло в тъмните нощи. Но неговото наказание било самотата. Отделен от обществото и принуден да живее на гробището, сърцето му станало арена, на която бушували страхотните бури на злото. Той искал да обича, но отчуждените същества, които се трупали любопитно около него, не му позволявали лукса да бъдат приятели, а жадно унищожавали паметта му. Гробищата са свидетелство за разделението между живота и смъртта. Призракът ни напомня, че

ада - това неизбежното разделяне най-накрая, е окончателното състояние за онези, които не приемат Исус тук на земята. Въпреки че сме надарени със способността да говорим помежду си, ние сме затворени между стените на мъчението и сме изолирани поради болката.

Онези, които умрат извън Христос, често намират утешение в думите, че не само те ще бъдат в ада. Мъките ни карат да се затворим в себе си и да не разчитаме на приятелите си. Лудият от Герасин е предвкушал ада. Сатаната го бил отделил от света. Но Исус изгонил демоните от него. Най-накрая той повече не бил пламтящо нощно чудовище. Той можел да влезе в света на магазините и парковете. Той открил най-голямата тайна на християнската вяра - търпеливата взаимнопривързаност *"и ето, аз съм с вас през всичките дни до свършека на века"* (Мат.28:20).

Кошмарът е четвъртия вид демони. Суеверните църковни водачи от Средновековието са го класифицирали като демон, които предизвиква сексуални отклонения. В учението на Исус не можем да открием ясно описание на този демон. Но коментаторите от Средновековието казват, че вътрешната природа на Кошмарът се характеризира със същата измама, чрез която са били измамани ангелите, които са отпаднали от обкръжението на славата и започнали да съблазняват жените в Битие 6:1-2. Въпреки че Исус учи, че на ангелите не е разрешено да се оженят (Мат. 22:30), в 1 Кор. 11:10 Павел като че ли иска да каже, че ангелите са полово разделени. Независимо дали Кошмарът има някаква проява като сексуално същество или не, ние можем да бъдем уверени, че половото разделение на хората, което е създадено от Бога, също е обект на нападение за Аполион. В наше време Сатаната вече е деформирал библейската сексуалност до такава степен, че тя заслужава малко уважение в нашата модерна култура.

Петият и последен вид демони е **дяволчето или демонът на злото**. Момчето от Мат. 17:14, описано като епилептик, и е страдало от измамите на този вътрешен враг. Понякога то падало във водата или в огън. Това винаги изглеждало, че става случайно, но винаги е било в резултат от влиянието на демона, които го хвърлял в тези критични ситуации. Това е отличителната черта на този вид демони. Разрушителните склонности на демонът на злото са подобни на качествата на Ракшаса, антивеществения демон. Това не трябва да ни изненадва, защото постоянната цел на Сатаната е да унищожава всичко, което е създадено от Бога.

Врагът на Бога и на Сатаната

Демоните се поддават много трудно на категоризиране и не лесно да се определи кой вид представляват. В Мат.17 се казва, че учениците са имали затруднения при излекуване на детето, защото не са знаели дали си имат работа с епилепсия или с демон на злото. В Лука 8:2 се казва, че някога Мария Магдалена е била обладана от седем дявола, въпреки че някои теолози считат, че Исус е вложил символичен смисъл в тези думи, оприличавайки Мария с един прелюбодеец, който е нарушил седмата Божия Заповед. Но аз се надявам, че тази дискусия ще ни помогне по-добре да разберем как демоните оказват влияние върху хората, които се намират под тяхна власт. Здравата вяра поддържа **убедеността в съществуването на царство на демоните. Сатаната се противопоставя на Бога, но мощта му не е равностойна на Божията сила. Той изглежда силен само когато трябва да се бори със слабостта на човешката воля.**

Неверието е враг както на Бога, така и на Сатаната. Тези които не вярват в персонификацията на злото, скоро престават да вярват и в персонификацията на доброто. В това се състои слабостта на някои съвременни теолози. Когато Сатаната е прогонен, Бога се превръща в илюзия. Изгонването на демоните е предизвестие за окончателната победа на Бога над Сатаната. Най-накрая вселената ще се очисти от ужасяващата реалност на злото. Господ ще вземе ключа за преизподнята и завинаги ще заключи там Левиатан. Господ и Адам ще се разхождат отново заедно в прохладната привечер. Дървото на познанието на доброто и злото няма повече да бъде охранявано и новият Рай никога няма да бъде нападан от змиите.

Глава 10

За тайнството и лудостта

Болиинството от хората или спят или са мъртви. В по-голямата си час религиозните хора са заспали, а атеистите са мъртви. (Томас Мертон)

Човечеството не може да се справя много добре с реалността. (Т.С. Елиот)

Древният човек се е обръщал към Бога така, както обвиненият се обръща към своя съдия. За съвременния човек ролите са разменени. Той е съдията, а Бог е на подсъдимата скамейка. Човекът е доста любезен съдия: ако Господ има логична защита за твърдението, че е Бог, който позволява да има война, бедност и болести, човека е готов да го изслуша. (К. С. Луис)

Християнството представлява хлябът на живота за тези от нас, които вярват, но е голямо нещастие за онези, които не вярват. Любовта ни към тайнството ни прави да приличаме на луди хора. В края на краищата, ние вярваме в такива странни неща като Светата Троица и във възкресението. Ние се придържаме към живота на Христос, който не може да бъде обяснен, но въпреки това е могъщ и усещаме че той се намесва в собствения ни живот. Здравомислещите, т.е. тези които са изследвали подробно християнството, са решили, че вярата по някакъв начин се намира под нивото на тяхното рационално самочувствие. Ние, които вярваме, трябва да приемем, че в очите на атеистите сме луди хора, но да покажем ясно, че лудостта ни не е от същия вид като разпадането на разума, от което един от здравомислещите - Ницше е страдал през последните седем години от живота си. *(Коментар: Да, Ницше, който твърдял че Бог е умрял и че Бог няма, е прекарал последите 7 години от живота си в лудницата. Д.Пр.)* Нито пък това е същото умопомрачение, в което е изпаднал друг здравомислещ - Маркиз дьо Сад, поради което бил вдворен в Психиатричната болница в Шарентон.

Поради това тайнство, вместо да бъдат поробени, милиони хора бяха направени свободни. "Нелогичната" ни вяра е щастлива лудост. Така както Полоний е казал за "умопобъркания" Принц Хамлет: **"Въпреки че това е лудост, в нея има някаква система"**. Християнската лудост е родена в тайнството на вярата от Новия Завет. Исус много пъти е получавал обвинения, че е луд, същите обвинения са били отправяни и към неговите ученици. **Здравомислещите от първия век са казвали на Христос: "Ти си луд!"** Така че как можем да се надяваме, че ще избегнем подобно опетняване? Самият Исус казва: **"Слугата не е по-горен от господаря си, нито пратеникът е по-голям от онзи, който го е изпратил"** (Йоан 13:16). Освен това Исус напомнил на последователите си: **"Горко на вас, когато всички човеци ви захвалят."** (Лука 6:26). Това може да се използва като надеждно ръководство за сериозността на нашата привързаност към Христос. Когато пресечем прага на вярата, репутацията ни може да пострада. Някои ще приветствуват това, че сме станали вярващи, **но мнозинството ще оцени, че промяната в нашето поведение е твърде крайна, че поведението ни е твърде "църковно" и че привързаността ни към вярата е прекомерно голяма.**

Подготвеният човек

Джеймс Гърбер разказва за един хилав пророк, който минал покрай къщата, в която живеел като малко момче и викал: "Пригответе се! Пригответе се! Краят на света идва!" Хората го наричали "Подготвеният човек". Какъвто и да е бил външния му вид, Подготвеният човек е бил прав: краят на света идва. **Възможно е поведението му да е било погрешно, но тази история показва отношението на здравомислещите от нашето поколение към онези, които са посветили живота си на Бога.**

За тези хора всички християни са болни от лудост, която малко се отличава от поведението на Подготвеният човек. Чудя се как ли би реагирал Торвер, ако беше видял Йоан Кръстител. Ако някога въобще е имало подготвен човек, то това е бил Йоан. Той е бил гологлав, облечен само от дреха от камилска вълна и препасан с кожен колан. Приличал е на човек, който току-що е излязъл от джунглата, където е прекарал продължително време в пълна самота. Викал е с пълно гърло: "Подгответе се, Божието царство е на земята." Несъмнено, някои си мислят, че Йоан е прекалявал. Сигурно е, че царица Иродиада е мислила така. Тя не го е обичала, защото се е намесил в извратените й сексуални отношения с Ирод Агрипа, брат на мъжът й. Но Исус казал за Подготвеният човек: **"между родените от жени, не се е издигал по-голям от Йоан Кръстител"** (Мат.11:11).

В наше време истинската вяра изглежда неразумна, защото самият Бог изглежда старомоден. **За болшинството от нашите съвременници е трудно да приемат, че Бог съществува реално и сега.** За тях той представлява стенопис на наметнат с мантия беловлас човек, който е затворен на тавана на Сикстинската Капела. Този архаичен Бог не е в тон с времето и е обгърнат от миналото. Нито филмите, нито книгите ни помагат в изграждането на здравомислието ни. Навсякъде в информационните средства на нас се гледа по един стереотипен начин. Чрез фалшивата измислица християните биват измамвани или предизвиквани над възможностите им да се защитават.

Често самата вяра бива атакувана от по един коварен начин. Такива неверни обвинения карат великото християнско сърце на тайнството да изглежда още по-нелогично. Целта ми е да подчертая трудността едновременно да се запазва и нашата и Божията репутация. Ако искаме да последваме Христос, **нашата безопасност трябва да зависи от нещо друго, различно от общоприетото желание всички хора да говорят добро за нас.** Обаче не всички обвинения в лудост се отправят директно. На Петдесетница Петър и приятелите му били изпълнени с възторга на Светия Дух. Тъй като били повече изумени, отколкото изплашени, здравомислещите се тълпели около тях и си казвали: "Това е интересен вид епилепсия. Тези християни са се напили с младо вино!" Хората описани в Деяния 2 изглежда, че са се смели много на апостолите. Християните били главозамаяни от Светия Дух, а наблюдаващите ги здравомислещи се радвали на интересното им поведение. Може би даже Петър се е смеел, когато се изправил и казал: **"Знам какво си мислите, но това не е защото сме пияни. Даже християните не пият преди девет часа сутринта."** Обаче тяхната радостна лудост по-скоро е приличала на това пълно блаженство, което постепенно се стопявало в

насъбрали се, отколкото на някакво сериозно умствено заболяване. След това Светият Дух изпълнил църквата със сила и живот. По тайнствен начин това накарало онези, които повярват, да последват тези, които приличали на луди.

Павел - Апостолът на лудостта

Нещата са били различни в онези дни, **когато християните все още пиели умерено**. Сега мнозина от християните са въздържатели и лудостта им рядко може да се обърка с пиянство. **Здравомислещите по-добре могат да разберат вярващи, които пият**, отколкото фанатици, които поради учението си са полудели. Павел често е бил погрешно обвиняван заради нещастната мистична лудост на християните. Обвинявали го, че за разлика от Петър, Павел бил теолог. Евангелистите могат да открият хумор във всяко нещо и понякога придружават живителното си учение с шеги и щастливи химни. Този вид лудост поне прилича на щастливо умопомрачение. От друга страна теолозите изглежда, че са жертва на най-тежката форма на лунатизма. Те размишляват в мрачни килии и се измъчват над всяко нещо, което според тях заплашва вярата им. Те говорят ентузиастично за великото учение на църквата и работят неуморно, за да го хармонизират с логиката и здравомислието.

Обаче Свети Павел не е бил такъв теолог. Напротив, той ни дава най-добра демонстрация на това, което наричаме луд човек. Веднъж Павел бил доведен при Цар Агрипа, за да му помогне да разбере великата тайна на възкресението. Римлянинът Фест, който присъствувал на тази среща, стигнал до следното заключение: **"Полудял си, Павел; голямата ти ученост те докарва до лудост."** Павел протестираше: **"Не съм полудял, честити Фесте, но със здрав ум изговарям истинни думи"** (Деян. 26:23-25). За съжаление, на римляните тези обяснения не се оказали ефикасни и Фест не станал християнин. Преди това Павел бил обвинен по същия начин в Атина, когато атиняните му се присмивали, когато той им говорел за възкресението (Деян. 17:18,32). Така че Павел бил свикнал с представата на лудост, която предизвиквал с учението, което проповядвал. От няколко места в неговите писания става ясно, че това групово мнение за него само е затвърждавала убедеността му в собственият му разсъдък и той призовавал: **"Пак казвам, никой да не ме счита за безумен; иначе, приемете ме като безумен, та да се похваля и аз малко нещо"** (2Кор. 11:16). На друго място той казва: **"...в безумие говоря...в безумие говоря..."** (2Кор. 11:21,23). По-рано той е писал, че **"словото на кръста е безумие за тия, които погиват"** (1Кор. 1:18). И наистина той казва: **"...благоволи Бог чрез глупостта на това, което се проповядва да спаси вярващите"** (1Кор. 1:21). Павел не само е бил наясно, че убедеността му го е правила да изглежда като луд, но освен това е знаел, че на здравомислещите му съвременници цялата християнска вяра им изглеждала като нещо безумно в сравнение с подредените и популярни Олимпийски религии.

Излишна лудост

Павел е написал още нещо забележително относно християнската лудост: **той усещал, че някои християни проявяват лудостта си чрез крещящи и непоследователни богослужения, в които участниците се намирили под властта на емоциите си и говорят на някакъв неразбираем език. Павел припомнил на Коринтяните, че може да привлекат повече хора към християнството чрез лъжица порядъчност, отколкото чрез казан неразбираемо дърдорене**. При това той говори без всякаква дипломатичност: **"И тъй, ако се събере цялата църква и всички говорят на непознати езици и влязат хора прости или невярващи, не ще ли кажат, че вие сте полудели?"** (1Кор. 14:23).

Християнската традиция е пълна с хора, които следват примера на коринтяните. Свети Симон решил да живее седнал на върха на един стълб, за да бъде отделен от разваления светски живот. В наши дни той би се превърнал в мишена за шегаджиите с въздушни пушки. **Болшинството от тези, които биха го видели да седи на върха на стълба, месец след месец, в дъжд и пек, биха направили всичко възможно, за да избегнат християнството**. По тази логика всеки, който е станал християнин, очевидно трябва да се превърне тъпа и нереална личност. Други ранни християни често са изглеждали по-малко интелигентни, отколкото може да са били, ако се оценяват чрез поговорката, че чистотата е най-близо до божествеността.

Тъй считали, че голотата е грях, за тях и къпането е било грях. **(Коментар: Сталин, който се е учил една година в семинария в Тифлис и казал: „Накарай глупака да се моли на Бога и той ще си счути главата, удрайки я в пода, докато се моли на колене.“ Д.Пр.)** **Колкото и странно да звучи, считало се е, че колкото по-силна била разнасящата се от тях неприятна миризма, толкова по-ревностни християни са били**. Свети Джером писал на Света Паула, за да я окуражи да не изкушава Сатаната, като реши да се изкъпе. Този съвет изглежда че е бил спазван от мнозина, защото болшинството от светиците били толкова немарливи към външния си вид, за да не изкушат някой, който не може да се противопостави на Сатаната. Една от тези ранни светици била широко известна със светостта си поради факта, че от нея капели въшки, докато отивала на богослужение.

Сигурно е, че абсолютната нечистоплътност, в която се разраствала вярата по онова време, е държала настрана много хора от нехигиеничната лудост, наречена Християнство. Бертран Ръсел разказвал за един орден на монахини, които от десетилетия винаги се къпели с дрехите си. Те правели това, защото вярвали, че всемогъщият Бог може да ги вижда през стените на банята. С цел да се явят девствени и непорочни пред

него в Съдния ден, те се къпели облечени. Изглежда те никога не са си помисляли, че с всепроникващото си око Бог вижда не само през стените, но и през дрехите.

За щастие християните вече не се придържат към такива нехигиенични правила в лудостта си. Няма и светци като Свети Симон, които са седят на стълбове. Но в замяна на това в съвременните църкви има твърде много съвременна лудост. И най-отворените умове може да се изплашат от шумът, натрапчивостта и безцеремонността на някои евангелисти, атакуващи католическата религия. Някои форми на лудост се ползват с по-голямо уважение. **Най-общо казано, на безумието, което обича Христос заедно с католическа меса се гледа като на по-елитарно, отколкото на лудостта, която се задоволява с евангелски квартет.** Ако искате вашето християнство да спечели уважението на съвременниците ви, най-добре е да станете Епископален християнин. Фундаменталните църкви се препоръчват за тези, които искат незабавно да станат неустрашими воители. Църквата към която принадлежи, предлага умерена лудост. Като църква, която се намира по средата на пътя си към Бога, нейният коефициент на безумие е някъде по средата между това, което се прави в Петдесятната и Епископалната църкви. Ако се изправите по време на службата в църквата на Квакерите, за да споделите собствения си опит, без да сте били помолени за това, на вашата лудост ще се гледа като на неприемлива. По подобен начин, никога няма да ви бъде позволено да си измиете краката, даже ако си носите собствен леген. От друга страна, вашата лудост ще бъде напълно възприета, ако искате сериозно да обсъждате Томас Мертон или написаното от Апостолите. Колениченето край обредната маса ще демонстрира окончателното ви безумие.

Знам, че никога не бих могъл да направя така, че ограничената ми лудост да стане възприемчива за здравомислещите. Трябва да знаете, че здравомислещите имат двоен проблем, когато се опитват да оценят лудостта. Направо казано, те са подозрителни и объркани. Подозренията им идват главно от това, че живеят извън църквата. Те не разбират това, което е свято или тайнствено за нея. Те вярват на следните слухове: "Католиците вярват, че Дева Мария спасява; Презвитерианците вярват, че танцуването е грях; Лютераните са антимаасони; Баптистите мислят, че само те ще отидат на небето; Методистите не пият заедно." Тъй като познанията им са достатъчни, само за да са подозрителни, но не стигат, за да повярват в нещо, те живеят в объркване и съмнение.

Ранната църква е имала същия проблем. Римляните не са разбирали тайнствената ѝ природа. Църквите не са имали сгради. Християните са се срещали в домовете си или в наети зали, паркове или катакомби. Римляните чували, че християните винаги говорят за любов и че почти винаги се срещат нощем. Поради това предполагали, че целта на тези срещи е неморална. Освен това чували, че християните винаги говорят за тялото и кръвта на Христос и си мислели, че те тайно се отдават на канибализъм. Когато Рим бил подпален, било естествено за това да бъде обвинена тази нова секта на незаконните и луди християни. **Римляните започнали да ги избиват за развлечение и около двеста и петдесет години християните са били обект на преследване за императорите. Те измирили поради привързаността си към една лудост, която римляните не могли да разберат.**

Нека да полудеем

Ние знаем, че независимо от тайнствеността си, вярата ни носи радост. Ние можем да понесем обвиненията, че сме луди поради светлината, която пада върху нас. Смисълът и предназначението означават за нас повече, отколкото една здравомислеща репутация. По някакъв начин ние приличаме на човекът, обладаван от Легион. Той е бил луд, неуправляем и свиреп. Той се е гърчел в трескави спазми и светлина, която никой не е виждал, но тя е кръжала над него в освирепяващо великолепие. Може би когато припадъкът му е свършвал, той е изпадал в хлипаща безпамятност. Той е бил свиреп и страшен и поради това е нямал приятели. Тогава той срещнал Исус Христос. Това е драматичен урок за възстановяването на изкупителния мир. Внезапно лудият се усмихнал на състраданието на Христос. Душата му била очистена от нежните очи и от ясения му ум. Ръцете на Христос, все още без белезите от разпъването на кръста, го докоснали и изведнъж всичко си отишло на мястото. Странният свят на "нештата" повече не го преследвал и заплашвал. Пронизително крещящите светлини си били отишли. Най-после човекът бил облечен. Седял е край огъня, запален от учениците на Христос, опивайки се от чудния порядък на неговия свят. **Усмихнал се на Исус с детско обожание и се смеел със смехът на свободен човек.** Той е приличал на дъска за писане, очакваща върху нея да бъде написано съобщението на любовта. Исус покрил с мир всичките му вълнения.

Дали историята свършва до тук? Какво е станало с човека, когато се е срещнал с първият скептик? В кой момент от връзката си с Христос той е започнал да разбира, че старата лудост е заменена от нова лудост? Неизбежно някой трябва да му е казал, че е заменил фанатичната си лудост със свещена светлина. Един учен от онова време сигурно би му казал, че е за съжаление заради това, което е изпитал в Божията милост. Някой аптекар би му предложил някакво чудодейно лекарство. Каквото и да се е случило, рано или късно, човекът е открил, че здравомислещите не вярват в историята на неговото изцеление.

Но колкото и да са обвинявали Христос в лудост, човекът не им обръщал внимание. Той бил изпитал и двата вида лудост и обикнал новото си състояние. Подобно на него, ние които вярваме, намираме велик смисъл в нашата лудост. Именно поради този смисъл ние се осмеляваме да кажем на другите за него. Не самодеяността ни е причината да усещаме, че имаме какво да предложим на здравомислещите. Ние ги виждаме и изпитваме искрено състрадание за тъжното им здравомислие. Даваме им привилегията да отхвърлят Христос и независимо от това сме развълнувани от погрешното им хранене. Подобно на прокажени на празник, ние ги каним да споделят с нас тайната, даже ако вярват, че сме луди. Ние обичаме лудостта си, защото в нея се намира нашия живот. Заради това ние се обръщаме към целия свят с думите на Кенет Петчен: "**Хора от моето поколение, нека изявим лудостта си открито.**"